

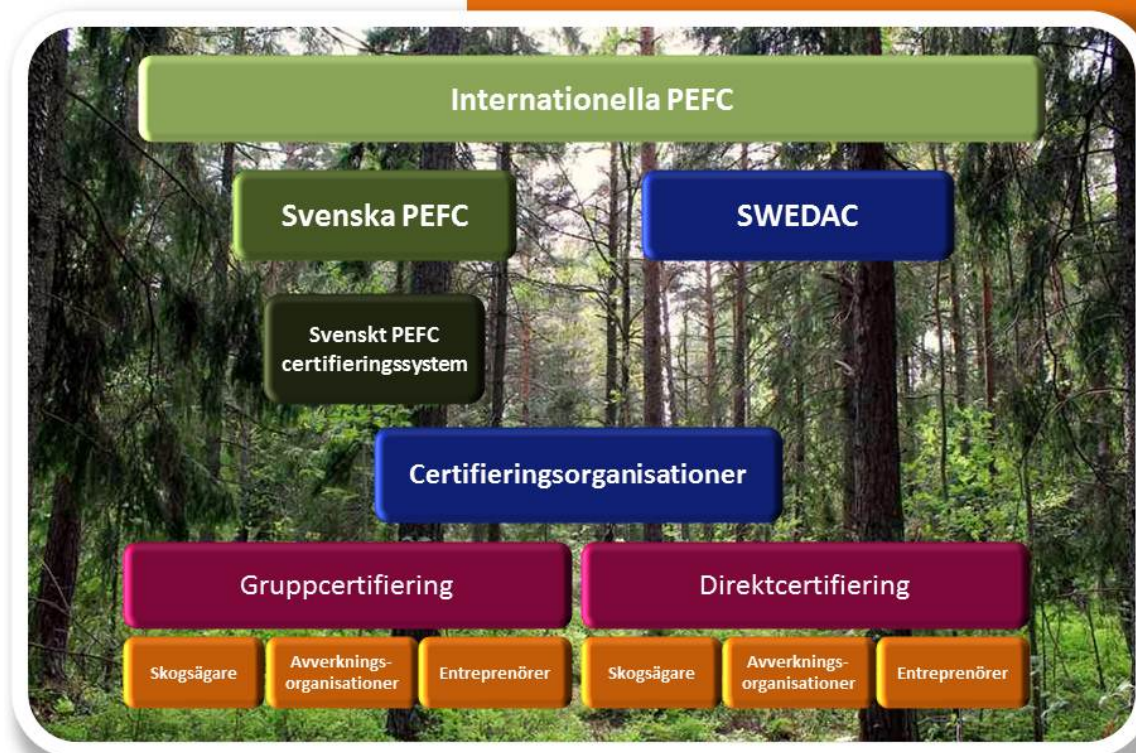
Svenska PEFC ek för

Svenskt PEFC certifieringssystem för uthålligt skogsbruk

PEFC SWE 001:3

2012 - 2017

Dokumentnamn:	Svenskt PEFC certifieringssystem för uthålligt skogsbruk	
Dokumenttitel:	PEFC SWE 001:3	
Godkänt av:	Svenska PEFC	Datum: 2011-01-31
Godkänt av:	Internationella PEFC	Datum: 2011-11-02
Publicerat:		Datum: 2012-01-18, Justerat 2012-08-01
Övergångsperiod:	Ett år från och med	Datum: 2012-01-01
Giltigt till:		Datum: 2016-11-02

Innehåll

1. Introduktion	5
2. Skogsbruk i Sverige.....	5
2.1 Skogspolitiken.....	6
2.2 Skogsvårdslagen	7
2.2.1 Anmälan om avverkning.....	7
2.3 Miljöbalken i skogen.....	7
2.3.1 Vattendirektivet	7
2.3.2 Samråd.....	8
2.3.3 Fridlysta djur och växter i skogen.....	8
2.3.4 Allemansrätten	8
2.4 Kulturminneslagen	8
2.5 Samerna - ett ursprungsfolk.....	9
2.6 Jordabalken i skogen	9
2.7 Lagen mot skydd av olyckor	9
2.8 Jaktlagen i skogen.....	9
2.9 Skattelagstiftning i skogen.....	9
2.10 Forskning och utveckling.....	10
2.11 Övervakning.....	10
3. Omfattning och övergångsregler	11
4. Referenser	11
5. Definitioner	11
6. Dokumentstruktur.....	12
7. Organisation av svensk PEFC certifiering	13
7.1 Svenska PEFC ek. för.....	13
7.2 Ackrediteringsorganisation	13
7.3 Certifieringsorganisationer.....	13
7.4 Paraplyorganisationer	13
8. Skogsbruksplan & Ledningssystem	14
8.1 Skogsbruksplan.....	14
8.2 Ledningssystem	16
8.2.1 Ledningssystem vid direktcertifiering	16
8.2.2 Ledningssystem vid gruppcertifiering	16
9. Genomförande av svensk PEFC certifiering	17

9.1	Skogsbrukscertifiering	17
9.1.1	Direktcertifiering av skogsbruk.....	17
9.1.1.1	Direktcertifiering för skogsägare.....	17
9.1.1.2	Direktcertifiering för avverkningsorganisationer	18
9.1.2	Gruppcertifiering av skogsbruk	18
9.1.2.1	Gruppcertifiering för skogsägare.....	18
9.1.2.2	Gruppcertifiering för avverkningsorganisationer.....	18
9.2	Entreprenörcertifiering.....	18
9.2.1	Direktcertifiering av entreprenörer.....	18
9.2.2	Gruppcertifiering av entreprenörer	18
9.3	Spårbarhetscertifiering.....	19
10.	Offentlighet	19
10.1	Offentliggörande av information rörande certifierade skogsägare	19
10.1.1	Paraplyorganisationer	19
10.1.2	Skogsägare med mindre än 5 000 hektar produktiv skogsmark	19
10.1.3	Skogsägare med mer än 5 000 hektar produktiv skogsmark	19
10.2	Offentliggörande av information rörande certifierade organisationer.....	20
10.2.1	Den offentliga sammanfattningens innehåll.....	20
11.	Tvister.....	20
11.1	Anvisning för lösning av tvister	20
11.2	Ansökan om lösning av tvister.....	21
11.3	Organisering av svenska PEFCs Tvistenämnd.....	21
11.4	Tvistenämndens arbete.....	21
12.	Ny kunskap	21
Figur 1	Organisation Svenska PEFC ek. för.....	22
Figur 2	Den svenska modellen för PEFC-certifiering.....	22
Bilaga A	<i>ILO-konventioner och rekommendationer .....</i>	23
Bilaga B	<i>Begrepp och definitioner .....</i>	24
Bilaga C	<i>Minimikrav för organisationers ledningssystem .....</i>	34
Bilaga D	<i>Policy för balans mellan Skogsbruk och Rennäring.....</i>	36
Bilaga E	<i>Svenska proceduren för utarbetande av PEFC-skogsstandard .....</i>	39

1. Introduktion

Begreppet hållbar utveckling kom i internationellt bruk i samband med FN-rapporten Vår gemensamma framtid (1987), den så kallade Brundtlandrapporten. Där beskrivs grundtanken för hållbar utveckling som att "tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov". Hållbar utveckling bygger på tre delar som är ömsesidigt beroende av varandra; Miljöhänsyn, Socialt ansvar och Ekonomisk tillväxt.

Lönsamma och livskraftiga företag är en grundförutsättning för att arbetet med hållbar utveckling ska kunna genomföras. Skogssektorn är en av de näringsgrenar som betyder mest för Sveriges samhällsekonomi och välfärd. Trygga arbetsplatser och kompetenta medarbetare är viktiga faktorer i en hållbar industri.

Att ta tillvara på den stora tillväxtpotential som finns i skogarna och att samtidigt slå vakt om den biologiska mångfalden, är en stor utmaning inom miljöområdet. Svenskt skogsbruk hör till de ledande i världen när det gäller att kombinera effektiv virkesproduktion med högt ställda naturvårdskrav.

Ett sätt att demonstrera detta för allt mer krävande kunder på den globala marknaden för skogsprodukter är certifiering av skogsbruk och efterföljande industriled. PEFC (The Programme for the Endorsement of Forest Certifications schemes) bildades 1999 på initiativ av skogsägarrörelsen i Europa. Syftet är att med trovärdig tredjepartscertifiering som grund tillhandahålla marknaden certifierade skogsbaserade produkter.

Svenska PEFC ek. för. bildades 2000 i syfte att utveckla en standard för uthålligt skogsbruk i Sverige och detta dokument beskriver systemets uppbyggnad.

2. Skogsbruk i Sverige

Den svenska landarealen är 41 miljoner hektar. Av detta är 22 miljoner ha produktiv skogsmark (mer än 1 m³sk årlig tillväxt per hektar). Skogsmark definierad enligt skogsvårdslagen uppgår till 28 miljoner hektar - 6 miljoner ha skogsmark (mindre än 1 m³sk årlig tillväxt per hektar) brukas således inte. Nationalparker och naturreservat omfattar en landareal av 4,2 miljoner hektar, vilket motsvarar 10 % av Sveriges landareal. I dessa områden finns 684 000 hektar skyddad produktiv skogsmark. Dessutom finns totalt knappt 48 000 hektar biotopskyddsområden och naturvårdsavtal, varav drygt 43 000 på produktiv skogsmark. De frivilliga avsättningarna omfattar en totalareal av 1,2 miljoner hektar.

Det totala skogsförrådet uppgår till 3 150 miljoner m³sk (skogskubikmeter) och den årliga tillväxten är c:a 100 miljoner m³sk. För år 2009 uppgick bruttoavverkningen till 80,1 miljoner m³sk enligt Skogsstyrelsens bruttoavverkningsmodell. Detta kan jämföras med den högsta hållbara avverkningsnivån som bedömts vara ca 95 miljoner m³sk/år.

Skogen som källa för att ersätta fossila bränslen med bioenergi och, på ett övergripande plan, skogens roll i klimatfrågan, påverkar i allt större utsträckning skogsbruket. Skogen fungerar som en kolsänka eftersom den tar upp och binder in koldioxid medan den växer. Som byggnadsmaterial fungerar virket som en fortsatt kolsänka så länge byggnaden står. Det finns ett ökat intresse för uttag av bioenergi i form av avverkningsrester, s.k. GROT, genom stubbskörd samt vid röjning och gallring. Anpassningarna av skogsbruket till förväntade klimatförändringar aktualiseras alltmer både när det

gäller val av trädslag, röjnings- och gallringssystem samt när det gäller avverknings- och transportlösningar.

2.1 Skogspolitiken

Det svenska samhället präglas generellt av en hög nivå på lagstiftning med tillsynsmyndigheter. Skogen, skogsbruket och skogsindustrin har sedan lång tid en mycket stor betydelse för den svenska ekonomin och lagstiftning för att säkerställa ett uthålligt brukande har funnits sedan 1903 då den första skogsvårdslagen antogs. Den nu gällande skogspolitiken beslutades i stora drag 1993 (proposition 1992/93:226) och bekräftades år 2008 genom propositionen "En skogspolitik i takt med tiden" (proposition 2007/08:108). De skogspolitiska målen utgörs sedan 1993 av ett miljömål och ett produktionsmål som skall vara jämställda.

- **MILJÖMÅLET:**
Skogsmarkens naturgivna produktionsförmåga skall bevaras. En biologisk mångfald och genetisk variation i skogen skall säkras. Skogen skall brukas så att växt- och djurarter som naturligt hör hemma i skogen ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd. Hotade arter och naturtyper skall skyddas. Skogens kulturmiljövärden samt dess estetiska och sociala värden skall värnas.
- **PRODUKTIONSMÅLET:**
Skogen och skogsmarken skall utnyttjas effektivt och ansvarsfullt så att den ger en uthålligt god avkastning. Skogsproduktionens inriktning skall ge handlingsfrihet i fråga om användningen av vad skogen producerar.

Med 1993 års skogspolitiska beslut infördes s.k. skogligt sektorsansvar. Det innebär att åtgärder som krävs för att bevara skogslandskapets natur- och kulturmiljövärden är ett gemensamt ansvar för skogsbruket och myndigheterna. I "En skogspolitik i takt med tiden" slås också fast att de två målen och det delade ansvaret mellan samhället och skogsägarna förutsätter en tydligt definierad och långsiktig äganderätt. Sammanfattningsvis beskrivs skogspolitiken ofta som "frihet under ansvar".

På regional nivå finns permanenta regionala sektorsråd knutna till Skogsstyrelsens regioner där myndigheter och intressen som berörs är representerade, dock har miljöorganisationer i ett fåtal fall valt att inte delta. Regionala sektorsråd spelar en viktig roll när det gäller att bryta ner de kvantitativa miljö- och skogliga sektorsmålen från nationell nivå till regional nivå. Förutom de permanenta sektorsråden tillsätts ofta tillfälliga grupper när viktiga verksamheter (t.ex. inventeringar, framtidsprognoser, miljökonsekvensbeskrivningar, informationskampanjer) planeras och genomförs. Det utbredda användandet av sektorsråd på både nationell och regional nivå har utvecklats gradvis under de senaste 30 åren. Deras huvudsakliga bidrag till den svenska skogspolitiken är att:

- bredda diskussionen och analysen så att alla relevanta fakta och värderingar beaktas på tillbörligt sätt,
- bygga förtroende mellan olika berörda aktörer i olika skogspolitiska verksamheter,
- beakta nya och innovativa trender i skogsbruket (t.ex. gällande lönsamhet, skogsskötselmetoder och skogsägares attityder) och i samhället i stort,
- minska risken för att skogsägare får dubbla eller tvetydiga budskap om skogspolitiska mål,
- öka olika aktörers engagemang för skogspolitiskamål,
- ge förutsättningar till effektiva åtgärder för genomförande av skogspolitiken med hjälp av alla berörda aktörer, eller åtminstone med aktivt stöd av dessa aktörer,
- minska risken för att Skogsstyrelsen inför regleringar som blir kontraproduktiva,
- främja samsyn och transparens utan dolda syften.

2.2 Skogsvårdslagen

Skogsvårdslagen uttrycker samhällets krav på skogsägaren. Här anges vilken virkesproduktion som måste uppnås och vilken hänsyn till naturen och kulturmiljön som måste tas. Ansvarig myndighet är Skogsstyrelsen. Vid sidan av skogsvårdslagen är Skogsstyrelsen också tillsynsmyndighet för delar av miljöbalken.

2.2.1 Anmälan om avverkning

Föryngringsavverkning om minst 0,5 hektar ska anmälas till Skogsstyrelsen senast sex veckor i förväg. Föryngringsavverkning omfattar all avverkning utom gallring och röjning.

Anmälan görs på en särskild blankett som finns hos Skogsstyrelsen. På framsidan anges vilken areal som ska avverkas och vilka åtgärder som planeras för att trygga återväxten. En kartsnitt ritas på blanketten eller också bifogas en kopia av en skogskarta eller ekonomisk karta. På blankettens baksida görs en redovisning av vilken hänsyn som kommer att tas till naturen och kulturmiljön samt rennärningen vid avverkningen. Inlämnad avverkningsanmälan är en offentlig handling vilket möjliggör för externa intressen att inkomma med synpunkter inför en åtgärd.

Om avverkning planeras för att mark ska användas till annat än virkesproduktion måste också anmälan göras. Detsamma gäller vid uttag av skogsbränsle, vid föryngring med främmande trädslag och vid skyddsdikning.

2.3 Miljöbalken i skogen

Den 1 januari 1999 trädde miljöbalken (1998:808) i kraft. Syftet med miljöbalken är att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer kan leva i en hälsosam och god miljö. Alla typer av åtgärder som kan få betydelse för de intressen balken avser att skydda berörs. Detta oavsett om de ingår i den enskildes dagliga liv eller i någon form av näringsverksamhet. Det innebär i många fall att bestämmelser som ingick i tidigare miljölagstiftning har fått en vidare tillämpning i och med miljöbalken.

Miljöbalken ersatte 15 olika miljölagar. Naturvårdslagen, naturresurslagen, miljöskyddslagen, vattenlagen och lagen om skötsel av jordbruksmark är exempel på lagar som inordnats i balken. Skogsvårdslagen ingår däremot inte. De främsta motiven för detta är att lagen till stor del handlar om virkesproduktion och att ett särskilt miljömål utformats för skogsbruket.

Flertalet regler i miljöbalken är allmänt hållna. För att precisera reglerna har regeringen antagit ett stort antal förordningar. Skogen berörs bl.a. av förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m, förordningen (1998:904) om täkter och anmälan för samråd samt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken.

2.3.1 Vattendirektivet

År 2004 infördes vattendirektivet i svensk lagstiftning genom förordningen om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram för Sveriges vatten fastställdes år 2009. En stor del av våra vattendrag och sjöar återfinns i skogslandskapet, vilket gör att skogen och skogsbruket har viktiga roller för kvaliteten på vattenmiljöer. I rapporten "Vattenförvaltning i skogen" från Skogsstyrelsen lämnas förslag på förändringar av lagar eller andra styrmedel som berör skogsbruket och som behövs med anledning av vattendirektivet.

2.3.2 Samråd

En skoglig åtgärd eller verksamhet som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön ska anmälas för samråd till Skogsstyrelsen. Vad som omfattas av samrådsskyldigheten kan preciseras för ett visst område, men i övrigt är regeln svårtolkad för både myndigheter och enskilda.

Exempel på åtgärder som Skogsstyrelsen i sin verksamhet har bedömt vara samrådspliktiga är:

- byggande av skogsbilvägar,
- byggande av traktorvägar som innebär grävning och schaktning i större omfattning,
- askåterföring, skogsgödsling och dikesrensning,
- stubbskörd,
- igenplantering av större arealer nedlagd jordbruksmark samt
- skogsbruksåtgärder i nyckelbiotoper.

Den som har anmält en avverkning, uttag av skogsbränsle eller skyddsdikning enligt skogsvårdslagens regler har också uppfyllt eventuell samrådsskyldighet för åtgärden, enligt miljöbalken.

Det är markägaren eller den som avser att utföra åtgärden som ska ta initiativ till samrådet. Detta sker genom att åtgärden anmäls till Skogsstyrelsen. Anmälan ska vara skriftlig med en karta samt en beskrivning av den planerade åtgärden.

2.3.3 Fridlysta djur och växter i skogen

Regeringen kan fridlysa en växt- eller djurart om det finns risk för att arten försvinner eller utsätts för plundring. Det finns 300 växt- och djurarter som är fridlysta i hela landet. Dessutom finns det omkring 50 arter som är fridlysta i ett eller flera län. Fridlysning innebär oftast att en växt- eller djurart är helt fredad – det är förbjudet att plocka, fånga, döda eller på annat sätt samla in eller skada exemplar av arten. Det är också förbjudet att ta bort eller skada artens frön, ägg, rom eller bon.

Fridlysningsbestämmelserna finns i åttonde kapitlet i miljöbalken och i artskyddsförordningen. Regeringens beslut om fridlysning av en växt- eller djurart kan gälla i hela landet, i ett enskilt län eller i en del av ett län.

2.3.4 Allemansrätten

Allemansrätten är en unik möjlighet för alla att röra sig fritt i naturen. Med rätten följer också krav på hänsyn och varsamhet – mot natur och djurliv, mot markägare och mot andra människor i naturen. Naturvårdsverket sammanfattar allemansrätten i orden ”Inte störa – inte förstöra”.

Allemansrätten är inskriven i en av Sveriges fyra grundlagar (2 kap. 18 § regeringsformen), men den är ingen lag och det finns heller ingen lag som exakt definierar allemansrätten. Däremot omges allemansrätten av lagar som sätter gränser för vad som är tillåtet.

2.4 Kulturminneslagen

I skogen innebär lagen om kulturminnen m.m. (KML) framför allt ett skydd för fasta fornlämningar, vare sig de är tidigare kända eller inte. Alla kända fornlämningar är tillgängliga över Internet via Riksantikvarieämbetets fornminnesregister FMIS. Till fornlämningar hör ett fornlämningsområde som också är skyddat. Fornlämningsområdet varierar från fall till fall med hänsyn till fornlämningens art och betydelse. Tillsynen över fornlämningar utövas av länsstyrelsen.

2.5 Samerna - ett ursprungsfolk

Hur den samiska befolkningen och dess kultur uppstått i Sverige är inte helt klarlagt, men forskning tyder på att den samiska kulturen uppstod för cirka 2000 år sedan genom en sammansmältning av flera redan då existerande fångst- och jordbrukarkulturer på Nordkalotten. Samerna har sedan fortsatt att leva och verka inom detta område, som i dag är delar av Sverige, Finland, Norge och Ryssland.

Samerna har således en lång sammanhängande historisk anknytning till de områden där de bedrivit sin näring och utvecklat sin kultur som går tillbaka till tiden före nationalstatens bildande. Samerna uppfyller därmed kriterierna för ett ursprungsfolk. Detta har även bekräftats av riksdagen som år 1977 uttalade att samerna är ett ursprungsfolk som har folkrättsliga krav på en kulturell särbehandling i Sverige.

De renskötande samerna är enligt rennäringslagen garanterade tillgång till skogsland för att den nomadiserande renskötseln ska kunna fortsätta att existera och utvecklas.

2.6 Jordabalken i skogen

Jordabalken (1970:994) är den lag som reglerar fast egendom. Enligt jordabalken utgör jord fast egendom och denna är uppdelad i fastigheter.

Lantmäteriet är en statlig myndighet, som ligger under Miljödepartementet. Lantmäteriet ansvarar för indelningen, inskrivningen och förändringen av Sveriges fastigheter. Lantmäteriets fastighetsregister innehåller den information om Sveriges fastigheter som är grundläggande för samhället och marknadsekonomin.

2.7 Lagen mot skydd av olyckor

Lagen om skydd mot olyckor (2003:778) ersatte Räddningstjänstlagen 1 januari 2004. Lagen definierar Räddningstjänst som de räddningsinsatser som stat eller kommunerna ansvarar för, för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljön. De första paragraferna i lagen innehåller allmänna bestämmelser som säger att lagen syftar till att ge alla människor likvärdigt skydd mot olyckor. I skogsbruket måste till exempel regelsystemet gällande samråd i samband med bränning följas.

2.8 Jaktlagen i skogen

Jaktlagen (1987:259) gäller viltvården, rätten till jakt och jaktens bedrivande inom svenskt territorium samt frågor som har samband med detta. Utöver bestämmelserna i denna lag gäller föreskrifter i andra författningar i fråga om skyddet och vården av viltet. Enligt lagen om viltvårdsområden (2000:592) kan två eller flera fastigheter sammanföras till ett viltvårdsområde i syfte att främja viltvården genom en samordning av jakten och åtgärder till skydd och stöd för viltet.

2.9 Skattelagstiftning i skogen

Vilka och hur stora skatter vi ska ha bestäms genom politiska beslut i riksdag, kommuner och landsting. Arbetet med att ta in skatterna sköts däremot av Skatteverket, som har kontor över hela landet.

Skatteverket lyder under regeringen men är en fristående myndighet. Det betyder att regeringen inte kan påverka enskilda personers eller företags skattefrågor.

2.10   *Forskning och utveckling*

Det finns en lång tradition av samarbete för forskning och utveckling mellan myndigheter och skogssektorn. Vid bl.a. SLU och Skogforsk bedrivs skogligforskning vars resultat och vetenskapliga rön successivt genomförs i skogsbruket.

2.11   *Övervakning*

Skogens hälsa och vitalitet övervakas årligen genom Riksskogstaxeringen, innefattande biotiska och abiotiska nyckelfaktorer som kan påverka skogsekosystems hälsa och vitalitet som insektsangrepp, sjukdomar, överbetning och för stora viltstammar, brand och skador orsakade av klimatiska faktorer, luftföroreningar eller skogsskötselåtgärder. Riksskogstaxeringen har genomförts sedan 1923. Uppskattningar baserade på data från Riksskogstaxeringen utgör en del av Sveriges officiella statistik. Taxeringen genomförs av Institutionen för skoglig resurshushållning vid Sveriges Lantbruksuniversitet (www.slu.se/riksskogstaxeringen).

3. Omfattning och övergångsregler

I detta Tekniska Dokument (TD III) beskrivs organisation, system och standard för svensk PEFC-certifiering av skogsbruk, entreprenörer och virkesflöde i Sverige.

Efter godkännande av internationella PEFC har Svenska PEFC verkat från 2000-06-30 med en första version av svenskt TD gällande till 2005-06-30. TD skall återkommande revideras i 5-årsperioder. Under 2004 inleddes revisionen av då gällande dokument. På grund av förseningar i godkännandeprocessen gavs det första TD förlängd giltighet till och med 2006-03-31. Från detta datum och efter internationella PEFC godkännande av den reviderade standarden har TD II en giltighetstid t.o.m. 28 februari 2011. Denna version har under 2009 och 2010 reviderats enligt de rutiner som krävs av internationella PEFC och redovisas med den sammanhållande rubriken Tekniskt Dokument III. Under processen för internationellt godkännande har smärre justeringar och några kompletteringar skett. Då motsvarande försening inträffat även vid detta tillfälle har giltigheten för TD II förlängts t.o.m. 2011-12-31.

TD II gäller för redan utfärdade PEFC-certifikat under en övergångsperiod på 1 år efter det att det nya reviderade TD III har trätt ikraft.

Detta Tekniska Dokument (TD III) godkändes av styrelsen för Svenska PEFC 2011-01-31 och av internationella PEFC 2011-11-02 med en giltighetstid om 5 år.

4. Referenser

Det svenska PEFC systemet för uthålligt skogsbruk baseras på krav och riktlinjer från internationella PEFC som framgår av, vid varje tillfälle gällande, tekniska dokument och standarder, www.pefc.org
Certifiering av skogsbruk genom det svenska PEFC systemet tar sin utgångspunkt i:

- the Lissabon Resolution (L2): Pan-European Criteria, Indicators and Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management including annex 1: Pan-European Criteria and Indicators for Sustainable Forest Management and annex 2: Pan-European Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management (www.mcpfe.org)
- ILO core conventions as adopted by the International Labour Organisation (www.ilo.org)
Bilaga A

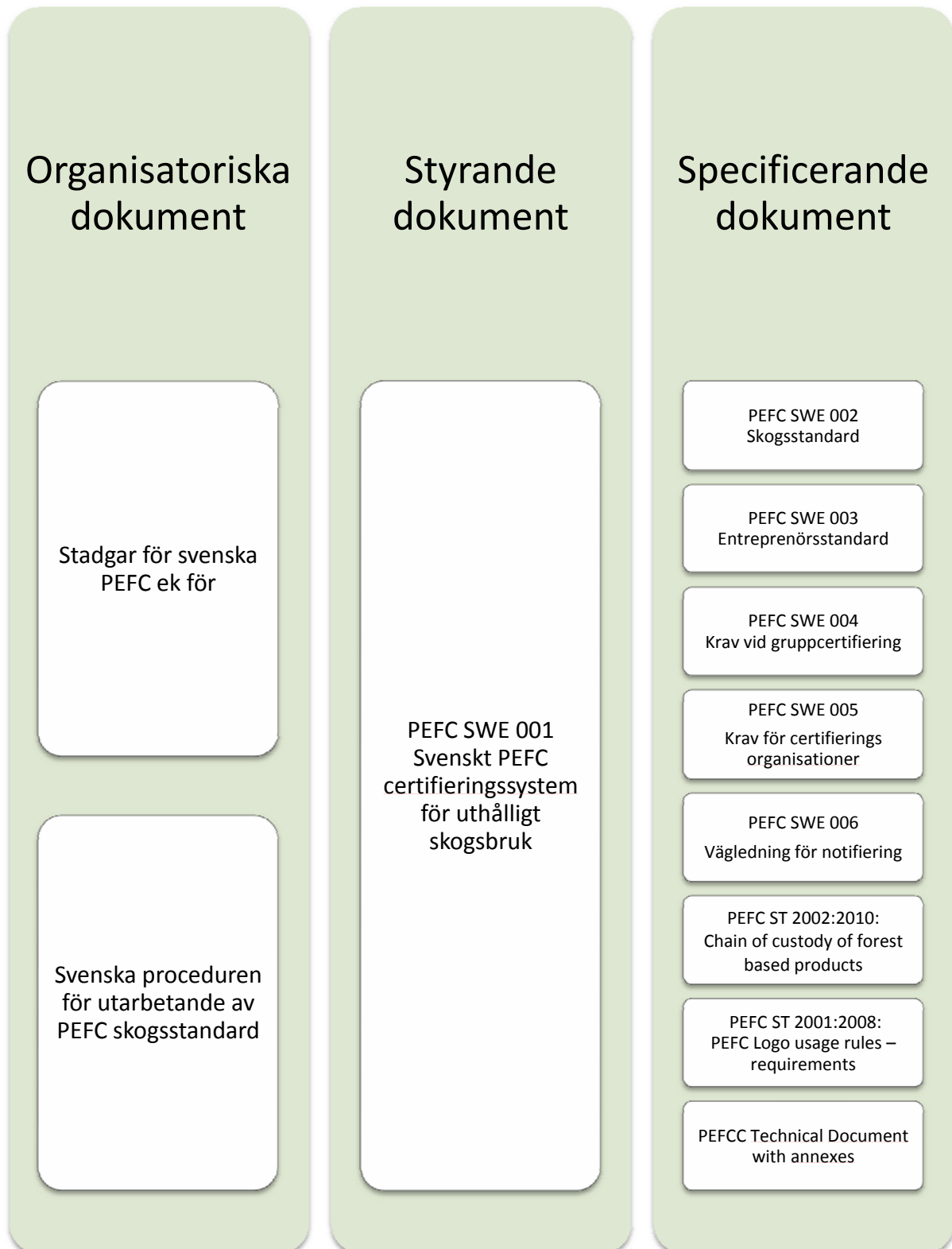
5. Definitioner

Termer och begrepp använda i dokument för det svenska systemet för PEFC certifiering förklaras i bilaga B.

6. Dokumentstruktur

---

7. Organisation av svensk PEFC certifiering

7.1 Svenska PEFC ek. för.

Svenska PEFC är organiserat som en ekonomisk förening med årsmöte och styrelse. Organisationen framgår av figur 1. Svenska PEFC ek. för. ansvarar som systemägare för utveckling och drift av certifieringssystemet. Styrelsen för Svenska PEFC antog 2009-05-11 en reviderad procedur för utarbetande av den skogsstandard som ska ses över vart femte år (Bilaga E).

7.2 Ackrediteringsorganisation

PEFC bygger på oberoende system för ackreditering och certifiering. Den certifieringsorganisation som utför skogsbruks-, entreprenörs eller spårbarhetscertifiering ska vara ackrediterad av en internationellt erkänd ackrediteringsorganisation - det vill säga ingå i International Accreditation Forum (IAF) och/eller i European cooperation for Accreditation (EA) avtal om ömsesidigt erkännande vilket gäller de procedurer som beskrivs i SS-EN 17011 och andra dokument erkända av IAF/EA. SWEDAC är den officiella ackrediteringsorganisationen i Sverige.

7.3 Certifieringsorganisationer

Oberoende certifieringsorganisationer som är ackrediterade enligt 7.2 ovan och notifierade av svenska PEFC enligt PEFC SWE 006 att certifiera enligt Svenska PEFCs krav är godkända att granska, certifiera och utfärda certifikat. Certifieringsorganisationer kan inte delta i utarbetandet av skogsstandarderna.

Kraven för certifieringsorganisationer framgår av PEFC SWE 005.

7.4 Paraplyorganisationer

Med paraplyorganisation avses en organisation som tecknar avtal med enskilda företagare (skogsägare och/eller entreprenörer och/eller avverkningsorganisationer) vilka bildar en grupp vid certifiering och revision; gruppcertifiering.

Kraven för paraplyorganisationer framgår av PEFC SWE 004.

8. Skogsbruksplan & Ledningssystem

Svenska PEFC systemet bygger på användning av en certifieringsanpassad skogsbruksplan för certifierade skogsägare (hädanefter benämnd skogsbruksplan) och ledningssystem för certifierade företag. En skogsbruksplan ger en beskrivning och en bra översikt av skogsinnehavet. Planen anpassas efter ägarens mål med sitt skogsbruk och ger förslag till skogens skötsel som gynnar både miljö, ekonomi och hög skogstillväxt. Användningen av ledningssystem för företag lägger grunden för ett systematiskt arbete med möjlighet till uppföljning, utvärdering och förbättring.

8.1 Skogsbruksplan

En skogsbruksplan ska innehålla en detaljerad beskrivning av fastigheten som helhet, samt av respektive avdelning och dess strukturer utifrån trädens ålder, markens bördighet och behov av skötsel. Varje avdelning ska tilldelas en målklass som anger det fortsatta skötselmålet för avdelningen. Av skogsbruksplanen inklusive karta med målklasser ska fastighetens natur- och/eller kulturvårdsavsättningar framgå, dvs. de bestånd/avdelningar som har avsatts inom ramen för kravet på avsättning av minst 5 % av skogsmarksarealen för naturvårdsändamål.

- Skogsbruksplanering ska syfta till att upprätthålla och öka skogsekosystemens hälsa och vitalitet och att rehabilitera degraderade skogsekosystem genom skogsskötselåtgärder när så är möjligt. Skogsbruksplaner ska beskriva tillvägagångssätt och åtgärder för att minimera risken för skador på skogsekosystemen. Skogsbruksplanering ska beakta de forskningsrön som finns för att stödja dessa åtgärder.
- Skogsbruksplanering ska syfta till att uppnå god lönsamhet och beakta tillgängliga marknadsstudier och möjligheter till nya marknader och affärsverksamheter i samband med alla relevanta produkter och tjänster från skogen.
- Skogsbruksplaner ska beakta olika användningsområden för, eller funktioner hos, det brukade skogsområdet. Skogsbruksplanering ska beakta samhällets mål och intentioner för att stödja produktionen av kommersiella och icke-kommersiella skogliga produkter och tjänster.
- Områden som uppfyller av samhället erkända skyddande funktioner ska registreras och kartläggas och skogsbruksplaner eller deras motsvarigheter ska ta hänsyn till dessa områden.

Planen ska visas upp för/lämnas till paraplyorganisationen alternativt certifieraren senast inom 5 år.

Planproducenter ska årligen säkerställa att anställd personal och entreprenörer som anlitas för planläggning har den kompetens som fordras för att upprätta skogsbruksplaner (se PEFC SWE 002:3, 3.5 grundkompetens). Planproducerande företag ska ha en rutin för löpande uppföljning och kvalitetskontroll av planläggares arbete.

En skogsbruksplan kan inte anses aktuell:

1. När planperioden (10 år) är slut och föreslagna åtgärder är utförda men uppföljning inte är gjord.
2. När planperioden är slut och föreslagna åtgärder som standarden kräver inte är utförda.
3. Om skogen i några stycken avsevärt har ändrat karaktär, t.ex. genom storm, brand, översvämning eller insektsangrepp.
4. Om fastigheten väsentligt har ändrat omfattning, t.ex. vid tillköp eller avstyckning vilket kan leda till ny prioritering av naturvårdsavsättningar.

5. Om natur- eller kulturresevat eller biotopskydd har tillkommit på fastigheten i väsentlig omfattning sedan planen upprättades.

Om planperioden löpt ut kan en skogsbruksplan anses vara aktuell, efter att prövning av planens kvalitet har gjorts av paraplyorganisation eller certifierare, om någon av nedanstående punkter är uppfyllda:

1. Vid en god uppföljning, d.v.s. där fältbesök utgör grund för kontinuerlig uppdatering och införande av nya åtgärder.
2. Planer över fastigheter med mycket låga boniteter, vilka inte utsatts för skogliga åtgärder eller störningar som ändrat skogens karaktär. Justering eller komplettering för att återupprätta skogsbruksplanens status ska dokumenteras.

Krav på allmänna uppgifter i skogsbruksplanen

- Uppgifter om vilka fastigheter som ingår i brukningsenheten
- Tidpunkt för inventeringstillfället
- Fastighetskommentarer (allmän beskrivning, förekomst av naturvärden m.m.)
- Areal (total areal, produktiv skogsmark och impediment)
- Åldersfördelning
- Trädslagsfördelning
- Avdelningsbeskrivning
- Sammanställning av målklasser
- Temakarta över åtgärdsförslag
- Temakarta över målklasser
- Information om årlig uthållig avverkningsnivå i enlighet med skogsvårdslagen
- Uppgifter om eventuella fornminnen och kulturmiljöer

Krav på beståndsvisa uppgifter i skogsbruksplanen

- Areal
- Ålder
- Åtgärdsförslag
- Trädslagsfördelning
- Volym
- Målklass
- Gröna kommentarer i målklass NO, NS och K/PF
- Uppgifter om fornminnen och kulturmiljöer.

Målklasserna är råd till markägaren om hur skilda avdelningar bör/kan utvecklas långsiktigt. Råden syftar till att, på ett integrerat sätt för fastigheten uppnå såväl god skogsproduktion som miljöhänsyn.

Målklasserna är följande:

- PG: Produktion med generell hänsyn
I avdelningar med låga eller ordinära naturvärden där produktionsmålet styr skötseln. Generell naturhänsyn tas genom att hänsynsytor, trädgrupper, evighetsträd och buskar m.m. lämnas. Generell naturhänsyn motsvarar högst ca 10 % av avdelningens produktiva skogsmarksareal.
- K/PF : Kombinerat mål/Produktionsmål med Förstärkt naturhänsyn
I avdelningar med ordinära/vissa naturvärden där produktionsmålet förenas med en förstärkt naturhänsyn. Produktionsmålet styr huvudinriktningen av skötseln, medan

naturvårdsmålet dominerar i vissa delar av avdelningen. Förhållandet mellan målen anges som procentsatser av avdelningens produktiva skogsmarksareal. Förstärkt naturhänsyn innebär att mer än 10% av avdelningens produktiva skogsmarksareal utgörs av naturhänsyn.

- **NS: Naturvårdsmål – Skötsel**

I avdelningar med höga naturvärden där återkommande skötsel är nödvändig för att bibehålla områdets naturvärden samt avdelningar med förutsättningar att återskapa dessa naturvärden. Naturvårdsmålet styr den naturvårdande skötseln som endast utförs när det är motiverat av naturvårdsskäl.

- **NO: Naturvårdsmål – Orört**

I avdelningar med höga naturvärden där fri utveckling är nödvändig för att bibehålla områdets naturvärden samt avdelningar med förutsättningar att återskapa dessa naturvärden. Naturvårdsmålet styr genom att området lämnas till fri utveckling.

Större skogsägare (över 5000ha) med annan typ av skogsbruksplanläggning ska använda målklassning motsvarande NO/NS. För andra typer av bestånd (motsvarande PG och K/PF) ska rutiner finnas för att säkerställa att skötselåtgärder utförs och anpassas efter kultur- och naturvärden.

8.2 Ledningssystem

Svenskt PEFC certifieringssystem för uthålligt skogsbruk är baserat på användning av ledningssystem.

8.2.1 Ledningssystem vid direktcertifiering

Ledningssystemet skall minst omfatta delkrav enligt bilaga C. Ledningssystem enligt ovan krävs för följande direktcertifierade organisationer:

- Avverkningsorganisationer
- Entreprenörer
- Skogsägare med egen skogsbruksorganisation

8.2.2 Ledningssystem vid gruppcertifiering

Vid gruppcertifiering skall paraplyorganisationen inneha tredjepartscertifierat ledningssystem i enlighet med SS-EN ISO 14001.

9. Genomförande av svensk PEFC certifiering

Ansvar för att uppfylla skogsstandarden åligger skogsägaren. För att underlätta för den certifierade skogsägaren att leva upp till standardkraven ställer Svenska PEFC krav på skogsbrukscertifiering av avverkningsorganisationer och certifiering av entreprenörer. Det innebär att utförandet av enskilda åtgärder inom skogsbruket enkelt kan överlåtas då utföraren (avverkningsorganisationen och/eller entreprenören) är certifierad.

Svensk PEFC-certifiering sker enligt följande alternativ. De ska alla granskas och revideras av certifieringsorganisationer definierade enligt 7.3. Den svenska modellen för PEFC-certifiering beskrivs i figur 2.

9.1 Skogsbrukscertifiering

Certifierade skogsägare och avverkningsorganisationer som utför arbeten på skogsmark hos certifierade skogsägare ska uppfylla svensk PEFC skogsstandard: PEFC SWE 002.

9.1.1 Direktcertifiering av skogsbruk

Skogsbrukscertifiering bekräftas med ett certifikat som utfärdas av en ackrediterad certifieringsorganisation efter oberoende tredjepartsrevision. Skogsägaren/avverkningsorganisationen ansvarar för att:

- Följa svensk lagstiftning med betydelse för skogsbruket.
- Tillämpa en rutin för Naturvärdesbedömning (se bilaga B) vid planerad avverkning på alla certifierade fastigheter där skogsbruksplan saknas.
- Sluta avtal med ackrediterad certifierare om certifiering och om att fortsätta upprätthålla certifieringen.
- För egen skogsbruksorganisation tillämpa Svenska PEFCs krav om ledningssystem i enlighet med kapitel 8. Ledningssystem.
- För egen skogsbruksorganisation uppfylla kraven för entreprenörcertifiering.
- Till anlitad entreprenör eller övriga uppdragstagare ge väsentlig information för Svenska PEFC-kravens uppfyllande genom att utfärda trakttdirektiv.
- Kontrollera att entreprenörer som anlitas innehar giltigt PEFC-entreprenörcertifikat eller bevis om entreprenörcertifiering.
- Följa Svenska PEFC riktlinjer för offentlighet i enlighet med kapitel 10.

9.1.1.1 Direktcertifiering för skogsägare

Företagets/markägarens totala fastighetsinnehav i Sverige ska utgöra grund för skogsbrukscertifieringen, även om detta är uppdelat på olika förvaltningar, områden eller fastigheter. Skogsbrukscertifikat baseras på följande regler för att beskriva fastigheterna:

En skogsbruksplan inklusive karta som visar fastighetens/-ernas produktions- och miljösatning i certifieringen ska uppvisas för certifieraren senast inom 3 år. Planen ska utformas och uppdateras i förhållande till verksamhetens omfattning och intensitet, se 8.1.

Skogsbrukscertifikat utfärdas till skogsägaren.

9.1.1.2   *Direktcertifiering för avverkningsorganisationer*

Avser avverkningsorganisationer som utför arbete på skogsmark hos certifierade skogsägare.

Skogsbrukscertifikat utfärdas till avverkningsorganisationen.

9.1.2   *Gruppcertifiering av skogsbruk*

Skogsbrukscertifiering bekräftas med bevis om skogsbrukscertifiering som utfärdas av paraplyorganisationen.

Ansvarsfördelning mellan paraplyorganisationen och den gruppcertifierade skogsägaren/avverkningsorganisationen framgår av PEFC SWE 004.

9.1.2.1   *Gruppcertifiering för skogsägare*

För skogsbrukscertifiering krävs att skogsägarens samtliga fastigheter med enhetligt ägande, inom paraplyorganisationens verksamhetsområde, utgör grund för certifieringen.

Bevis om skogsbrukscertifiering utfärdas till skogsägaren.

9.1.2.2   *Gruppcertifiering för avverkningsorganisationer*

Avser avverkningsorganisationer som utför arbete på skogsmark hos certifierade skogsägare.

Bevis om skogsbrukscertifiering utfärdas till avverkningsorganisationen.

9.2   Entreprenörscertifiering

Entreprenörer anlitade av direktcertifierade eller gruppcertifierade skogsägare och avverkningsorganisationer med skogsbrukscertifikat ska uppfylla svensk PEFC entreprenörsstandard, PEFC SWE 003, och inneha entreprenörscertifikat eller bevis om entreprenörscertifiering vid arbete på skogsmark hos certifierade skogsägare.

9.2.1   *Direktcertifiering av entreprenörer*

Entreprenörer som utför arbete på skogsmark hos certifierade skogsägare.

Entreprenörscertifikat utfärdas till entreprenören.

9.2.2   *Gruppcertifiering av entreprenörer*

Avser entreprenörer som utför arbete på skogsmark hos certifierade skogsägare.

Bevis om entreprenörscertifiering utfärdas till entreprenören. Ansvarsfördelning mellan paraplyorganisationen och den gruppcertifierade entreprenören framgår av PEFC SWE 004.

9.3 Spårbarhetscertifiering

Spårbarhetscertifiering (Chain of custody) inom ramen för Svenskt PEFC certifieringssystem för uthålligt skogsbruk utförs i enlighet med kraven i, av internationella PEFC fastställd standard: PEFC ST 2002:2010: Chain of custody of forest based products – Requirements.

10. Offentlighet

Svenska PEFC stöder principen om offentlighet för all information som är av intresse för skogsbrukets externa intressenter och där offentlighet inte kan ha negativ inverkan på den certifierade organisationens (eller berörd skogsägares) affärsverksamhet.

Detta innebär att information enligt nedan om skogsägarens (skogsföretagets) skogsbruksplan lämnas ut vid förfrågan och att en sammanfattning av utfärdade externa revisionsrapporter ska offentliggöras enligt nedanstående specifikation. Någon offentlig sammanfattning krävs inte för företag med endast spårbarhetscertifikat. Som ett minimikrav gäller att sammanfattningen ska ske på svenska.

10.1 Offentliggörande av information rörande certifierade skogsägare

En skogsbruksplan inklusive karta med målklasser som visar fastighetens miljöåtgärder, dvs. de bestånd/avdelningar som har avsatts inom ramen för kravet på avsättning av minst 5 % av skogsmarksarealen för naturvårdsändamål, ska finnas senast inom 5 år från det att skogsägaren blev certifierad.

10.1.1 Paraplyorganisationer

Paraplyorganisationer ska på förfrågan lämna upplysning om en namngiven gruppansluten skogsägare eller entreprenör innehar bevis om certifiering eller inte. Förteckningar över gruppcertifierade skogsägare bedöms kunna ha betydelse för affärsverksamheten och behöver därför inte lämnas ut.

10.1.2 Samtliga skogsägare

Vid en eventuell extern förfrågan om certifieringen ska markägaren antingen hänvisa direkt till paraplyorganisationen eller själv göra uppgifter om gjorda naturvårdsåtgärder/åtgärder tillgängliga. Uppgifter om fastighetens ekonomiska förutsättningar så som tillväxt och virkesvolym är inte offentliga, inte heller resultat av utförda naturvärdesbedömningar eller uppgifter om känsliga arter.

10.1.3 Skogsägare med mer än 5 000 hektar produktiv skogsmark

I tillägg till ovanstående ska markägaren alternativt paraplyorganisationen vid extern förfrågan redovisa uppgifter rörande följande punkter:

- Mål för naturvärden i ett lokalt/regionalt perspektiv.
- Beskrivning över utgångsläge, mål och skötsel samt karta/register över områden med särskilda naturvärden inlagda:
  - Områden, för bevarande och restaurering.
  - Ohävdade ängs och hagmarker.
- Karta/register över fuktig sedimentmark som gränsar till vattendrag och öppna vattenytor, sedimentravin samt andra naturligt lövdominerade fuktiga/blöta marker. (Från befintliga register samt nyklassning vid åtgärder och skogsbruksplanläggning).
- Utdrag ur befintligt fornminnesregister för markinnehavet.
- Riktlinjer och rutiner för landskapsekologisk planering.
- Planerade åtgärder för att kontrollera viltstammar och utveckla viltvården.

- Särskilt viktiga platser som identifierats i samverkan med samerna.
- Områden som varit föremål för bränning.
- Områden som är planerade att gödslas.
- Dokumenterade åtgärder för att använda miljö- och kretsloppsanpassade insats- och förbrukningsvaror.

10.2 Offentliggörande av information rörande certifierade organisationer

Certifierade organisationer ska redovisa offentligt vilka certifikat som utfärdats för organisationen samt vilken certifieringsorganisation som utfärdat certifikaten. Efter varje utförd certifieringsrevision som leder till beslut om skogsbrukscertifiering enligt PEFC, samt efter varje omcertifiering då motsvarande certifikat förlängs, ska en offentlig sammanfattning redovisas.

Certifieringsorganisationen ska träffa överenskommelse med den certifierade organisationen om var sammanfattningen ska offentliggöras samt om eventuell översättning ska ske till andra språk än svenska. Offentliggörandet kan ske på certifierarens eller den certifierades egen hemsida. Sammanfattningen ska utan dröjsmål finnas utlagd på vald hemsida under minst 2 år.

10.2.1 Den offentliga sammanfattningens innehåll

Certifieringsorganisationen ansvarar för sammanfattningens innehåll och utformning enligt följande allmänna riktlinjer. Den offentliga sammanfattningen ska innehålla följande information:

1. Kontaktuppgifter för certifieringsorganet samt angivande av relevanta ackrediteringar.
2. Beskrivning av organisationen och vilken verksamhet som har certifierats.
3. Datum för den aktuella och för nästkommande planerade revision.
4. En redovisning av viktiga observationer, starka och svaga sidor, certifieringsbeslut, eventuella villkor och rekommendationer.
5. Sammanfattningen skall inte innehålla uppgifter av intern natur eller av betydelse för den certifierade organisationens affärsverksamhet.

11. Tvister

Svenska PEFC ek. för. har det övergripande ansvaret för korrekt och opartisk hantering av tvistefrågor i anslutning till certifiering enligt Svenska PEFC.

Styrelsen för Svenska PEFC ansvarar för att vid behov tillsätta en oberoende tvistenämnd. Styrelsen tolkar principer angående PEFC-systemet då det krävs för att Certifierare/Ackrediterare (Swedac) eller Tvistenämnden skall kunna fatta beslut. Styrelsen för Svenska PEFC kan besluta att föra en tolkningsfråga vidare till internationella PEFC då frågan rör tolkning av internationella PEFC fastställda dokument.

11.1 Anvisning för lösning av tvister

Två huvudtyper av tvister kan uppträda:

- Tvister som kan lösas av Certifieraren eller Ackrediteraren (Swedac) och som gäller certifieringens genomförande.
- Tvister som inte kan lösas av Certifierare/Ackrediterare (Swedac) och som rör tolkning av PEFC-kravens relevans tydlighet och objektivitet.

Tvister enligt punkt 1 löses av Certifieringsorganisationen/Ackrediteraren (Swedac).

Tvister enligt punkt 2 löses av svenska PEFCs Tvistenämnd.

Certifieringsorganisationerna har rutiner för lösning av tvister som rör utförd certifiering. Ackrediteraren (Swedac) har rutiner för lösning av tvister som rör utförd ackreditering.

De beslut angående lösning av tvister som fattas av Ackrediteringsorganisationen (Swedac), Certifieringsorganisationer eller Svenska PEFCs Tvistenämnd skall enligt beslut i PEFCs styrelse efterlevas av Svenska PEFC ek för och av berörda certifierade.

11.2 Ansökan om lösning av tvister

Part eller parter som önskar formell hjälp för lösning av en tvist som gäller certifiering enligt Svenska PEFC vänder sig till berörd Ackrediteringsorganisation (Swedac), Certifieringsorganisation eller till ordföranden i Svenska PEFC:

- Ackrediteringsorganisationen (Swedac), Certifieringsorganisationen respektive ordföranden avgör om frågan skall behandlas inom den egna organisationen eller föras vidare till annan berörd instans för lösning av tvisten. Avgörande är vilken typ av tvist som frågan gäller.
- Tvister som rör ackreditering av Certifieringsorganisationer, kompetens eller arbetsätt hos certifieringsorganisationerna inlämnas i första hand till Ackrediteringsorganisationen (Swedac). Tvister som rör utfärdade certifikat och användning av PEFCs logotyp inlämnas i första hand till berörd Certifieringsorganisation. Tvister som rör tolkning av PEFC-kraven för skogsbruks-, entreprenörs- och spårbarhetscertifiering inlämnas i första hand till ordföranden för Svenska PEFC som tar ansvar för att organisera en Tvistenämnd i samråd med de tvistande parterna.
- Berörda parter ska innan frågan kan tas upp till formell behandling visa att man sökt lösa tvisten på egen hand, eventuellt med lämpligt externt stöd.
- Begäran om stöd för lösning av tvister inlämnas skriftligt med tillhörande dokumentation till Ackrediteraren (Swedac), Certifieraren eller till ordföranden för Svenska PEFC.

11.3 Organisering av svenska PEFCs Tvistenämnd

PEFCs Tvistenämnd ska bildas av en oberoende ordförande och två övriga ledamöter med lämplig kompetens. Styrelsen för Svenska PEFC ek. för. utser till ordförande en oberoende jurist med lämplig kompetens som permanent ordförande i Tvistenämnden. De tvistande parterna utser vardera en ledamot. Om inget annat beslutas svarar respektive part för kostnaden för sin ledamot medan Svenska PEFC svarar för kostnaden för ordföranden.

11.4 Tvistenämndens arbete

Tvistenämndens ordförande ansvarar självständigt för tvistenämndens arbetsformer. Vid behov inhämtas yttrande från PEFCs forskningsråd, PEFCs arbetsgrupper eller andra lämpliga sakkunniga.

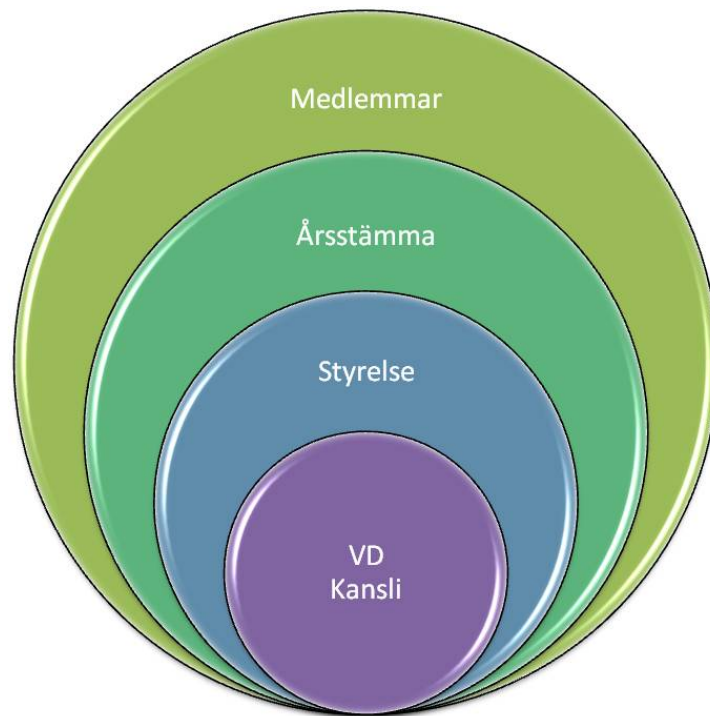
- Ordförande för Tvistenämnden kan inom rimliga ramar själv besluta om kostnader för Tvistenämndens eget arbete samt för medverkan från eventuella opartiska sakkunniga. Beslut om sådana kostnader anmäls till VD för Svenska PEFC.
- Tvistenämndens beslut kan inte överklagas.

12. Ny kunskap

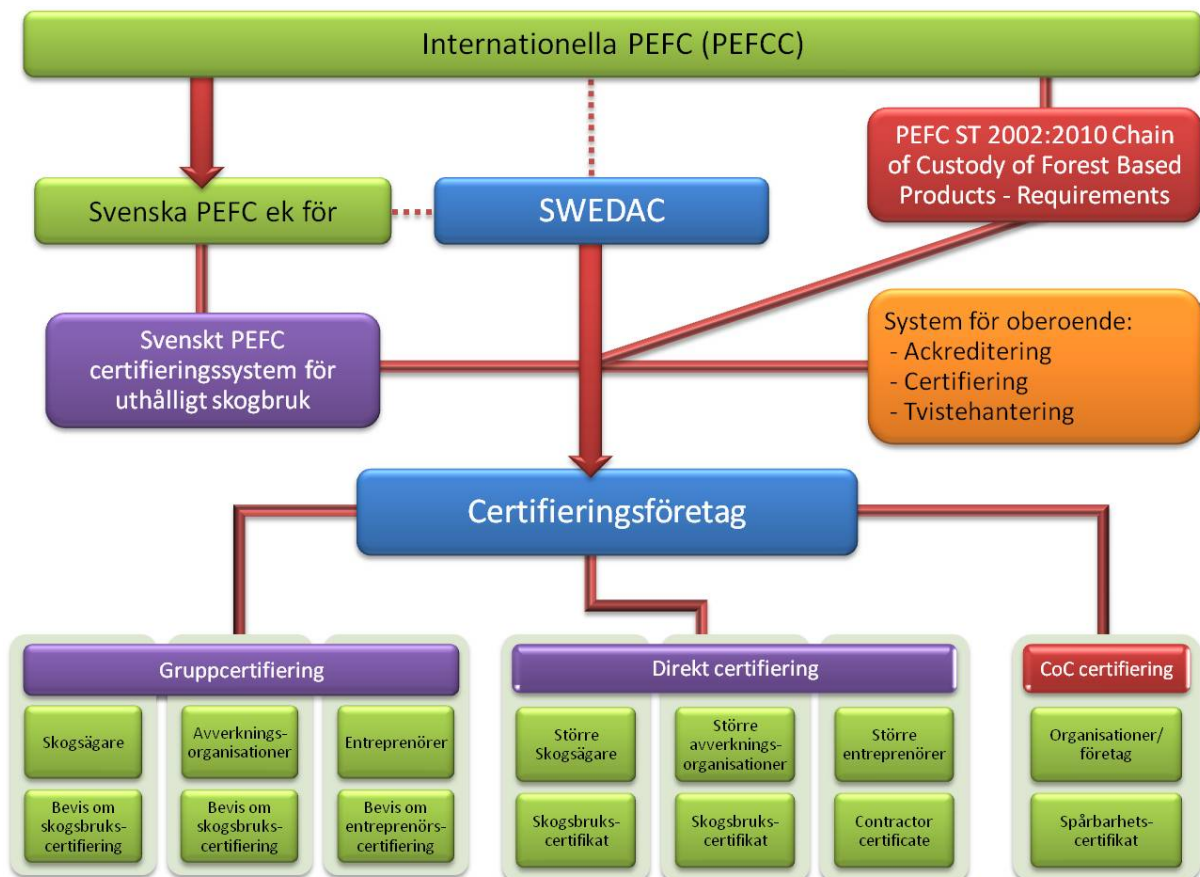

Styrelsen för Svenska PEFC och dess arbetsgrupper skall med stöd av nya forskningsresultat rörande skogsbrukets inverkan på skogsmarkens långsiktiga produktionsförmåga utvärdera systemet för certifiering, dess funktioner och den svenska skogsstandarderna.

Figur 1 Organisation Svenska PEFC ek. för.

Figur 2 Den svenska modellen för PEFC-certifiering

Bilaga A *ILO-konventioner och rekommendationer*

Nr 87 Konvention angående föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten.

Nr 90 Rekommendation angående lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde.

Nr 98 Konvention angående tillämpningen av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten.

Nr 100 Konvention angående lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde.

Nr 105 Konvention angående avskaffande av tvångsarbete.

Nr 111 Konvention angående diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning

Nr 135 Konvention om arbetstagarrepresentanters skydd inom företaget och åtgärder för att underlätta deras verksamhet.

Nr 138 Konvention om minimiålder för tillträde till arbetsmarknaden.

Nr 146 Rekommendation om minimiålder för tillträde till arbete.

Nr 154 Konvention angående främjandet av kollektivförhandlingar

Nr 155 Konvention om arbetarskydd och arbetsmiljö

Nr 163 Rekommendation angående främjandet av kollektivförhandlingar

Bilaga B Begrepp och definitioner

Ackreditering	<p>Ackreditering är en kompetensprövning som sker enligt europeiska och internationella standarder. Ackrediteringsorgan är den organisation som utför ackrediteringen genom att fortlöpande kontrollera att det ackrediterade företaget är kompetent att utföra de provningar, certifieringar och kontroller som det är ackrediterat för. En ackrediterad certifierare har rutiner för och innehar kompetens för certifiering.</p> <p>PEFC bygger på ett oberoende system för ackreditering och certifiering. Certifieringsföretaget skall vara ackrediterat av internationellt erkänt ackrediteringsorgan (dvs. ingå i International Accreditation Forum eller i "European co-operation for Accreditation's" avtal om ömsesidigt erkännande).</p>
Avverkningsorganisation	En organisation eller en enhet i en organisation som avverkar och/eller bedriver handel med rundvirke och/eller bioenergisortiment.
Avverkningsrätt	Rätt att avverka skog på annans fastighet i enlighet med ett upplåtelseavtal.
Biodiversitet	Biologisk mångfald. Den totala variationen av livsformer inom arter, mellan arter, mellan naturtyper och mellan ekosystem. Biodiversitet kan beräknas på flera olika sätt.
Biologiska bekämpningsmedel	Bekämpningsmedel bestående av levande organismer.
Biologiskt kulturarv	<p>Med det biologiska kulturarvet avses djur- och växtarter som är beroende av biotoper som upprätthålls av människans brukande, dvs markanvändning och hävd. Exempel på hävdpräglade miljöer som både hyser kulturmiljövärden och stor biologisk mångfald är skogsbeten, slåttermarker och många områden med fullskiktad skog.</p> <p>(se t.ex. Regeringens skrivelse 2003/04:39 Uppföljning av skogspolitiken, eller det 16:e miljömålet).</p>
Biotopskyddsområden	Område – oftast 2-5 hektar - avsatt av Skogsstyrelsen på privat mark för skydd av livsmiljö för hotade växt- och djurarter. Området tillhör en av SKS:s 18 listade naturtyper. Intrångsersättning utgår.
Boreal zon	Norra barrskogsregionen.
Brandlyror	Brandskada på stammen av träd som överlevt tidigare skogsbrand.
Brandrisk	SMHI:s (Statens Meteorologiska och Hydrologiska Institutets) officiella klassificering av aktuell risk för brand i skog och mark. Det finns för närvarande två olika modeller för klassificering av skogsbrandrisk i

	Sverige vid SMHI. Prognoser enligt dessa modeller finns inte tillgängliga hela året utan drivs på uppdrag av MSB vid SMHI under större delen av våren/sommaren. Under våren finns det dessutom en särskild beräkningsmodell för gräsbrand.
Certifikat	Garanti för att en produkt eller en tjänst är utförd enligt en given standard. Certifiering är den process genom vilken en oberoende part lämnar skriftliga garantier att produkter eller tjänster följer en given standard. Certifieringsorganisationer utför certifiering av produkter eller tjänster.
“Chain of Custody”	Spårbarhet. Garanti för att hela kedjan från råvara till slutprodukt följer en given standard. PEFC Council - Chain of Custody of Forest Based Products Requirements . I PEFC krävs att varje organisation i kedjan har rutiner för att korrekt ange hur stor andel av den inköpta varan från föregående led som är certifierad.
“Cites”	Convention on International Trade in Endangered Species.
Drivning	Avverkning och utforsling av virke.
Ecoplug	System för att injicera bekämpningsmedel i enskilda växtindivider.
Ekologisk landskapsplanering	Ett sätt att planera naturresursanvändning för att uppnå vissa ekologiska mål. Särskilt arter med krav som rör större områden än skogsbestånd kan gynnas vid ekologisk landskapsplanering. Med landskapsekologiskt perspektiv avses att strukturer och miljöer bevaras och skapas i landskapet i tillräcklig mängd och med tillräcklig konnektivitet (minskat spridningsavstånd) så att organismer kan överleva och sprida sig.
Extern revision	se Tredjepartsrevision.
Flermålsskogsbruk	Skogsbruk med flera mål; virkesproduktion och miljöhänsyn.
Fornminnesregistret	Riksantikvarieämbetets (RAÄ) fornminnesregister.
Frisk skogsmark	Skogsmark med god vattentillgång, grundvattenyta på 1-2 meters djup.
Främmande trädslag	Inhemska trädslag definieras av Skogsstyrelsen. Övriga betraktas som främmande.
Fuktig sedimentmark	Skogsmark på sedimentär jordart och med riklig vattentillgång, grundvattenytan på mindre än 1 meters djup.
Fuktig skogsmark	Skogsmark med riklig vattentillgång, grundvattenytan på mindre än 1 meters djup.
Förstärkt hänsyn	Skog där virkesproduktionen är en viktig målsättning men där höga naturvärden (>10 % av arealen) kräver mer hänsyn än i PG-bestånden. I

	den gröna planen skall lämpliga åtgärder anges och skyddsvärda naturvärden preciseras.
Föryngringsavverkning	Avverkning i syfte att åstadkomma ny skog genom skogsodling eller naturlig föryngring.
Föryngringsmaterial	Frö och plantor för nyanläggning av skog.
Generell hänsyn	Hänsyn till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen enl. SVL § 30 inklusive definierade tröskelvärden enligt PEFC standard.
Gruppcertifiering	Skogscertifiering av en grupp skogsägare under ett certifikat s.k. paraply.
Grönt kort i skogen	Vidareutbildningsprogram för skogsentreprenörer, maskinförare, skogsarbetare och skogsåkare vid Gammelkroppa skogsskola.
Hemiboreal zon	Södra barrskogsregionen.
Hyggesbränning	Bränning efter avverkning i syfte att skapa förutsättningar för föryngring och naturvård.
Höga naturvärden	Skog med naturvärden av nyckelbiotopskvalitet
Högstubbar	Avsevärt högre stubbar än normalt, som i naturvårdssyfte lämnats kvar efter avverkning.
"ILO"	International Labour Organisation, Internationella arbetarorganisationen. Självständigt fackorgan inom FN.
Impediment	Skogsmark med en virkesproducerande förmåga under en skogskubikmeter per hektar och år.
Intern revision	Kontroll av standardens efterlevnad hos certifierade organisationer utförd av egen personal.
ISO 14001	se SS-EN ISO 14001.
"ITTA"	International Tropical Timber Agreement.
K / PF	Målklass i skogsbruksplan. <u>Kombinerat mål, Produktionsmål med Förstärkt naturhänsyn:</u> I avdelningar med låga/vissa naturvärden där produktionsmålet förenas med en förstärkt naturhänsyn. Produktionsmålet styr huvudinriktningen av skötseln, medan naturvårdsmålet dominerar i vissa delar av avdelningen. Förhållandet mellan målen anges som procentsatser av avdelningens produktiva skogsmarksareal. Förstärkt naturhänsyn innebär att mer än 10% av avdelningens produktiva skogsmarksareal utgörs av naturhänsyn.

Kalmark	Skogsmark som är kal eller där träd och skogsplantor antalsmässigt ej uppfyller skogsvårdslagens krav.
Kantzon	Skogsbeklädd zon som gränsar mot angränsande ägoslag.
Kontroversiella källor	Olaglig eller av samhället icke auktoriserad avverkning. Exempel på sådan avverkning omfattar avverkning i skogar skyddade enligt lag. Motsvarande gäller även för avverkning i skogar som enligt offentlig publicering/kungörelse av statlig myndighet (eller annan organisation med legalt uppdrag att göra detta) är planerade att strikt skyddas enligt lag, utan att den statliga myndigheten (eller auktoriserade enheten) gett tillstånd till denna åtgärd.
Knäckesjuka	Sjukdom på tall som orsakas av en rotsvamp vilken värdväxlar mellan asp och tall. Tallens årsskott deformeras eller knäcks.
Kulturstubbe	Träd som kapas i brösthöjd (1.3m).
Kulturlämning	Kulturlämning, eller övrig kulturlämning. Med detta begrepp avses lämning som inte är kulturlämning men som omfattas av hänsynsreglerna i § 30 SVL och som är preciserade i de allmänna råden.
Landskapsanalys	se Ekologisk landskapsplanering.
Landskapsekologisk planering	se Ekologisk landskapsplanering.
Landskapsekologiskt perspektiv	se Ekologisk landskapsplanering.
Ledningssystem	System för rutiner för styrning av verksamheten i en organisation.
Markberedning	Behandling av mark i syfte att blottlägga mineraljord inför föryngring med frö eller plantor.
Miljöklass	Vägverkets (tidigare Naturvårdsverkets) miljöklassningssystem för fordonsbränslen. För diesel finns klasserna 1, 2 och 3; för bensin 1 och 2. Lägre klass är mer miljövänlig.
Miljöledningsstandarden ISO 14001	se SS-EN ISO 14001.
Miljöledningssystem	se Ledningssystem, avser i detta fall styrning av verksamhet med miljöpåverkan.
MKB	Miljökonsekvensbeskrivning.
Målklass	Se Skogsbruksplan

Mångbruk	se Flermålsskogsbruk.
Naturlig föryngring	Föryngring uppkommen genom självsådd (eller skottskjutning).
Naturlig störningsdynamik	De störningar av typen brand, storm eller insektsangrepp som naturligt stör en given skogstyp.
Naturvårdsavtal	Civilrättsligt avtal mellan Skogsstyrelsen och skogsägare rörande naturvård i skog. Tecknas ofta på 50 år.
Naturvårdsbränning	Bränning av skogsmark - med viss andel stående skog - i syfte att skapa levnadsbetingelser för brandkrävande arter.
Naturvärden	<p>Naturvärden bedöms med utgångspunkt från lämpliga substrat och biotoper men även med utgångspunkt från vilka biologiska arter eller artgrupper som noterats eller sedan tidigare är kända. Det finns flera egenskaper som är gemensamma för skogar med höga naturvärden. Skogarna har ofta en eller flera av följande kännetecken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Många gamla träd. Storvuxna gammelträd eller små, senvuxna träd. • Stor variation i trädslag, liksom ålder och storlek av träden. • Luckor och gläntor i skogen som släpper ned ljus. • Döda träd och som står eller ligger, även halvdöda träd. • Murkna och murknande träd, både stående och liggande. • Träd med håligheter. • Spår av brand. • Områden där det stått skog eller träd under lång, obruten tid. • Inslag av asp, sälg och ädellöv i skogsområden med andra trädslag. • Skog med spår av människan, exempelvis hamlade träd eller spår av skogsbete. • Trädbärande hagmarker med stora, gamla, träd.
Naturvärdesbedömning	<p>Metodik för att bedöma områdets förutsättningar för biologisk mångfald, såsom det avspeglas i förekomsten av för organismerna väsentliga biotopgenskaper och livsmiljöer.</p> <p>Certifiering i enlighet med den svenska PEFC-standarderna förutsätter att skogsinnehavet inom tre år förses med en certifieringsanpassad skogsbruksplan. Under den tid av högst 5 år efter undertecknandet av avtalet om skogscertifiering då certifieringsanpassad skogsbruksplan kan saknas skall skogsägaren tillämpa en översiktlig rutin för naturvärdesbedömning för varje trakt där avverkning planeras.</p> <p>Där höga naturvärden förekommer skall en noggrann utvärdering med särskild rutin göras. Ett tillvägagångssätt väl lämpat för det stora</p>

	<p>flertalet markägare och verksamma inom skogsbruket är att på ett systematiskt sätt bedöma områdets förutsättningar för biologisk mångfald, såsom det avspeglas i förekomsten av för organismerna väsentliga biotopgenskaper och livsmiljöer.</p> <p>Den metodik som används för naturvärdesbedömning ska vara utvärderad och godkänd av certifieraren. Denne ska också förvissa sig om att metodiken används på ett tillförlitligt sätt. En utförlig metodbeskrivning ska finnas tillgänglig och visas vid förfrågan. Utförda naturvärdesbedömningar behöver ej vara tillgängliga för allmänheten.</p>
Naturvärdesträd	Träd med befintliga höga naturvärden som lämnas vid avverkning för att växa in i kommande bestånd.
NB	se Nyckelbiotop.
Nemoral zon	Lövskogsregionen.
NO	Målklass i skogsbruksplan. <u>Naturvårdsmål – Orört:</u> I avdelningar med höga naturvärden där fri utveckling är nödvändig för att bibehålla områdets naturvärden samt avdelningar med förutsättningar att återskapa dessa naturvärden. Naturvårdsmålet styr genom att området lämnas till fri utveckling.
NS	Målklass i skogsbruksplan. <u>Naturvårdsmål – Skötsel:</u> I avdelningar med höga naturvärden där återkommande skötsel är nödvändig för att bibehålla områdets naturvärden samt avdelningar med förutsättningar att återskapa dessa naturvärden. Naturvårdsmålet styr den naturvårdande skötseln som endast utförs när det är motiverat av naturvårdsskäl.
Nyckelbiotop	En nyckelbiotop är ett skogsområde som från en samlad bedömning av biotopens struktur, artinnehåll, historik och fysiska miljö idag har mycket stor betydelse för skogens flora och fauna. Där finns eller kan förväntas finnas rödlistade arter. SKS definition
Paraplyorganisation	Certifierad organisation som tecknar certifieringsavtal med skogsägare, entreprenörer och virkesorganisationer i grupp. Paraply är kortform för Paraplyorganisation.
PEFC	Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes (tidigare Pan European Forest Certification). Ett internationellt system för skogscertifiering där målet är att, med nationella anpassningar, utveckla ett uthålligt skogsbruk med god balans mellan; skogsproduktion, miljö och sociala intressen. Systemet ska garantera en köpare av skogsprodukter att dessa kommer från skogsbruk som bedrivs och kommer att bedrivas ekonomiskt, ekologiskt och socialt uthålligt. PEFC Council är den

	internationella styrelsen med säte i Schweiz. PEFC Council TD är det tekniska dokument som beskriver den internationella standarden. Svenska PEFC är en ekonomisk förening med medlemmar från stora delar av skogsnäringen. Föreningen utfärdar den svenska PEFC-standarderna efter godkännande av PEFC Council.
PEFC bevis	PEFC-bevis utfärdas av PEFC-certifierad paraplyorganisation till gruppmedlem som tecknat avtal om certifiering.
PEFC certifikat	PEFC-certifikat utfärdas av ackrediterad certifieringsorganisation efter revision av att PEFC-krav följs i den certifierade organisationen/företaget.
Pergamentsvamp	Konkurrerar ut skadesvampen vid behandling mot rotröta.
Permetrin	Kontaktverkande kemiskt insektbekämpningsmedel.
PG	Målklass i skogsbruksplan. <u>Produktion med generell hänsyn:</u> I avdelningar med låga naturvärden där produktionsmålet styr skötseln. Generell naturhänsyn tas genom att hänsynsytor, trädgrupper, evighetsträd och buskar m.m. lämnas. Generell naturhänsyn motsvarar högst ca 10 % av avdelningens produktiva skogsmarksareal.
Produktiv skogsmark	Skogsmark med en virkesproducerande förmåga överstigande en skogskubikmeter per hektar och år.
Proveniens	Population eller grupp av individer av samma art härstammande från ett visst, noggrant angivet område.
Ringbarkade träd	Träd från vilka bark avlägsnats runt om stammen för att de ska dö.
Rödlistade arter	Arter som listats som hotade på Naturvårdsverkets officiella hotlista (Rödlistan).
Skog och skogsmark	Mark som är lämplig för virkesproduktion och som inte i väsentlig utsträckning används för annat ändamål. Marken anses lämplig om den kan producera i genomsnitt minst 1 kubikmeter (m ³) per hektar och år vid 100 års växttid (minst bonitet VIII enligt Jonson eller H100 högre än cirka 10 meter). Till skogsmark räknas extensivt utnyttjad betesmark och mark inom vilthägn som inte är jordbruksmark. Som skogsmark räknas också nedlagd jordbruksmark och annan utnyttjad mark som är lämplig för skogsproduktion, om inte skogsbruk är en klart olämplig markanvändning (exempelvis fornminnesområden). Jordbruksmark som inte brukats under de tre

	senaste åren anses som nedlagd och räknas till skogsmark. Så länge marken hävdas genom slåtter, oavsett om gräset tas tillvara eller ej, klassas dock marken som åker. Plantskolor och frö-plan-tager klassificeras som bebyggd mark. Pyntegröntodlingar och klara fall av jul-grans--odlingar på tidigare åkermark klassas som åker liksom energiskogsodlingar.
Skogens pärlor	Ett geografiskt register på Skogsstyrelsens hemsida över olika natur- och kulturmiljövärden, exempelvis de övriga kulturlämningar som registrerats vid Skog- och historiainventeringar.
Skogliga impediment	se Impediment.
Skogsbruksplan	En detaljerad beskrivning av en skogsfastighet som helhet, samt av respektive avdelning och dess strukturer. För varje avdelning skall en målklass tilldelas som anger den fortsatta utvecklingen av avdelningen. Den certifieringsanpassade planen inklusive karta med målklasser som visar fastighetens avsättning dvs. bestånd/avdelningar om minst 5 % inom ramen för certifieringen uppvisas för/lämnas till paraplyorganisationen alternativt certifieraren senast inom 5 år.
Skogsentreprenör	Med avverkningsentreprenör avses registrerat företag som utför skogliga avverkningsarbete, t.ex. gallring, slutavverkning och skörd av skogsbränslen, på skogsmark. Med skogsvårdsentreprenör avses registrerat företag som utför skogsvårdsuppdrag, t.ex. markberedning, plantering, röjning eller dikning, på skogsmark. Med planläggningsentreprenör avses registrerat företag som utför skogsbruksplanläggning, annan planering och/eller inventeringsverksamhet med betydelse för PEFC kravens efterlevnad.
Skogscertifiering	Garanti för att skogsbruk bedrivs enligt en given standard.
Skyddsbehandling av virkesvältor	Behandling av lagrat rundvirke med kemiska bekämpningsmedel.
Skyddsdikning	Skogsdikning efter slutavverkning i syfte att förhindra oacceptabel höjning av grundvattennivån.
Skyddszon	Zon som skapas för att skydda hänsynskrävande biotoper eller kantzoner från bl a ljusinsläpp.
Småskogsbruk	Skogsbruk bedrivet i mindre skala utan särskild förvaltningsorganisation.
Sociala hänsyn	Krav på arbetsmiljö och kompetensutveckling för personal i skogen, krav på allmänhetens tillgång till skogsmark och främjandet av

	landsbygdsutveckling, samt kulturmiljövärden.
Spårbarhetscertifikat	se "Chain of custody".
SS-EN ISO 14001	Standard för utveckling av miljöledningssystem. SS - Svensk Standard, EN - Europeisk Standard, ISO - International Organisation for Standardisation.
Storskogsbruk	Skogsbruk bedrivet i större skala och i regel med särskild förvaltningsorganisation
Stubbehandling	Behandling av stubbar i samband med avverkning (särskilt gallring av gran) för att undvika angrepp av rotröta.
Ståndortsanpassad	Metoder och val av trädslag är anpassade efter markens variationer även inom små områden.
Substrat	Det material i vilken organismer växer.
Sumpskogar	Skog på blöt mark där träden i moget stadium har en medelhöjd av minst 3 m och trädens krontäckningsgrad är minst 30%.
SWEDAC	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll. Myndighet under Utrikesdepartementet.
Svenska PEFC	se PEFC.
SVL	SkogsVårdsLagen.
SKS	Skogsstyrelsen (SKS) idag en myndighet.
SYN-katalogen	Skogsbrukets YrkesNämnds vidareutbildningar för skoglig personal.
TD	Tekniskt Dokument.
Tillsvidareanställning	Anställningsform enligt gällande kollektivavtal.
Timbor	Kemiskt preparat innehållande borförening för bekämpning av rötsvampar och skadeinsekter.
Tredjeparts-certifiering	Certifiering utförd av oberoende part, skild från säljare och köpare.
Tredjepartsrevision	Kontroll av standardens efterlevnad hos certifierade organisationer av ackrediterad oberoende revisor.
Träskyddsbehandling	Behandling som syftar till att skydda trä mot biologisk nedbrytning eller brand.
Underentreprenör	Skogsentreprenör som anlitas av annan skogsentreprenör.
Urea	Används för kemisk behandling mot skadesvamp som orsakar rotröta

Utvecklingsträd	Träd utan befintliga höga naturvärden som lämnas vid avverkning för att bli naturvärdesträd.
Visstidsanställning	En anställning som pågår mellan ett förutbestämt start respektive slutdatum eller under 1 säsong.
Värdekärna	<p>En värdekärna är ett område med höga naturvärden som bedöms ha stor betydelse för växter och djur. Storleken på en värdekärna kan variera från mycket liten till i sällsynta fall flera hundra hektar. Begreppet värdekärna är centralt, eftersom grundkravet för naturvårdsavtal, biotopskyddsområde och naturreservat är att området innehåller en värdekärna.</p> <p>Värdekärnor kan vara nyckelbiotoper eller objekt med naturvärden. Dessa kan man hitta i Skogens pärlor på Skogsstyrelsens hemsida. Det kan även vara skogsområden som inte är klassade som nyckelbiotoper, men som har en eller flera av kännetecknen för skog med höga naturvärden. Ibland hittar man värdekärnorna bland NO- och NS-områden i gröna skogsbruksplaner.</p>

Bilaga C   Minimikrav för organisationers ledningssystem

Organisationens ledningssystem skall minst omfatta nedanstående delkrav.

Delkrav	Omfattning/rutin
Policy	Olika policies är kommunicerade till kunder, anställda och entreprenörer och är tillgängliga för allmänheten.
Lagar och andra krav	Identifiering av och tillgång till lagar och andra krav som berör delar av verksamheten med betydelse för PEFC-certifieringen.
Organisation	Beskrivning av organisation för verksamheten. Organisationen definierar och kommunicerar roller, ansvar och befogenheter i certifieringsarbetet. Ledningen tillhandahåller erforderliga resurser för arbetets genomförande.
Utbildning och träning	Organisationen utformar rutiner så att alla anställda och anlitade entreprenörer vars arbete kan inverka på certifieringens genomförande eller efterlevnaden av PEFC-kraven har erforderlig kompetens.
Extern kommunikation	Rutin för information och förfrågningar om certifieringsstatus, märkning med PEFC-logo, offentlig sammanfattning av utfärdade revisionsrapporter. Rutin för hantering av externa synpunkter.
Dokumentstyrning	Rutin för styrning och arkivering av dokument.
Verksamhetsstyrning	Organisationen skall i enlighet med PEFC-kraven identifiera verksamheter och aktiviteter av betydelse för dessas efterlevnad. Organisationen skall planera dessa aktiviteter/verksamheter och säkerställa att de bedrivs i enlighet med angivna krav samt kommunicera relevanta krav till leverantörer, entreprenörer och andra uppdragstagare. För att säkra att relevant information angående certifieringskrav för ett avverknings- eller skogsvårdsuppdrag överförs till anlitad skogsentreprenör eller anställd personal ska trakttdirektiv med karta utformas och överlämnas till den det berör före det att åtgärden påbörjas.
Övervakning och mätning	För de verksamheter och aktiviteter som har en betydande påverkan för uppfyllandet av PEFC-kraven skall organisationen upprätta och underhålla dokumenterade rutiner för regelbunden

	övervakning och mätning.
Avvikelse och korrigerande åtgärder	Organisationen skall upprätta och underhålla rutiner för att definiera ansvar och befogenheter för att hantera och utreda avvikelser, vidta åtgärder för att mildra den påverkan som orsakats av avvikelser och för att initiera och genomföra korrigerande och förebyggande åtgärder. Varje korrigerande eller förebyggande åtgärd som vidtas för att undanröja orsakerna till faktiska och möjliga avvikelser skall vara anpassad till problemens omfattning och stå i proportion till den uppkomna påverkan. Förändringar som bygger på att korrigerande och förebyggande åtgärder genomförs skall införas och dokumenteras i organisationens rutiner.
Redovisande dokument	Organisationen skall upprätta och underhålla rutiner för identifiering, underhåll och förvaring av PEFC-redovisande dokument. Arkiveringstiden för dokumenten skall fastställas och vara dokumenterad. Dokument skall underhållas, på ett sätt som överensstämmer med systemet och organisationen, för att visa att kraven i denna standard följs.
Intern och extern revision	Rutin för årlig intern revision av ledningssystemets funktion och rutin för överenskommelse om extern PEFC-revision.
Ledningens genomgång	Rutin för ledningens genomgång.

Bilaga D Policy för balans mellan Skogsbruk och Rennäring

(Fastställd av styrelsen den 28 mars 2006, kompletterad vid revision TD III 2010)

1. Bakgrund

I stora områden i Norra Sverige bedrivs skogsbruk och rennäring på samma marker. Båda dessa näringar är på olika sätt av stor betydelse för den regionala och lokala utvecklingen. PEFC bygger på Riodeklarationen/principerna (UNCED 1992) för hållbart skogsbruk (Sustainable Forest Management, SFM) med balans mellan ekonomiska, miljömässiga och sociala intressen. Dessa principer har vidareutvecklats i Ministerkonferensen för skydd av Europas Skogar (MCPFE) samt i liknande processer i övriga delar av världen vilka utgör plattform för alla nationella PEFC-system. Rennäringen skall i samband med hållbart skogsbruk definieras som en viktig sektor för Norrlands inland med avseende på övergripande mål för ekonomi, miljö och sociala intressen.

2. Syfte

Denna policy definierar hur dialog och samverkan mellan berörda intressen enligt Svenska PEFC skall ske för en god balans mellan Skogsbruk och Rennäring. De olika överväganden som har gjorts i Sverige rörande de legala, sedvanliga och traditionella rättigheter så som de anges i ILO 169 och FN:s deklaration om ursprungsbefolkningars rättigheter har varit vägledande vid framtagandet av denna policy. Syftet är att utveckla lämpliga hänsyn i hållbart skogsbruk för att på bästa sätt möta rennäringens intressen inklusive fritt och informerat samförstånd. Denna policy hanterar inga frågor som rör jakt- och fiskerättigheter på skogsfastigheten.

Alla skogsägare som är certifierade enligt Svenska PEFC skall följa denna policy med regler och kriterier enligt nedanstående redovisning.

3. Gränser och områden för renbete vintertid

Gällande gränser för åretruntbete definieras i rennärlagen.

Gränserna för rennäringens vinterbetesområden grundas på sedvanerätt. I vissa områden i Dalarna, Härjedalen och Norrbotten har gränserna för denna rätt till renbete avgjorts genom domstolsutslag. I februari 2006 har en statlig gränsdragningskommission (ledd av Jan Alvå) presenterat en utredning med förslag för olika typer av gränser (Samernas sedvanemarkar, SOU 2006:14).

Gränserna enligt utredningen redovisas i figur 1.

PEFC Sverige tar hänsyn till de av utredningen föreslagna gränserna för vinterbete. Möjlighet skall finnas för båda partsintressena/ sektorerna att begära rättslig prövning av dessa gränser.

Konkreta regler för hur tolkning/tillämpning skall ske i Svenska PEFC följer nedan i punkterna 3.1-3.2 enligt gränsförslag i SOU 2006:14.

3.1 Områden med bevisad eller sannolik renbetesrätt (SOU 2006:14)

Inom områden med bevisad eller sannolik renbetesrätt skall regler och kriterier enligt denna policy gälla till alla delar.

Om sådana områden genom domstolsutslag eller riksdagsbeslut övergår till områden utan renbetesrätt skall certifierade skogsägare vara beredda att uppfylla regler och kriterier i denna policy inom ramen för betesavtal. Sådana betesavtal förutsätter att skogsägaren till fullo kompenseras av Staten eller berörd sameby för markanvändning och eventuella skogsskador.

3.2 Områden utan renbetesrätt (SOU 2006:14)

I Dalarna, Härjedalen och Norrbotten finns områden där domstolsutslag slagit fast att renbetesrätt saknas. I dessa områden skall certifierade skogsägare vara beredda att teckna renbetesavtal med rätt till full ersättning för markanvändning och skogsskador. Denna ersättning skall erläggas av Staten eller berörd sameby.

Kommentar

I området med "mindre sannolik renbetesrätt" enligt SOU 2006:14 ställer Svenska PEFC inga certifieringskrav på åtgärder i skogsbruket med avseende på rennäringen.

4. Hänsyn till rennäringens intressen

I områden definierade under punkt 3.1 tas hänsyn som i görligaste mån utgår från prioriteringar grundade på renbetesplaner från berörda samebyar.

Hänsyn till samiska kulturvärden gäller till alla delar enligt generella regler och kriterier för vård och hänsyn vid kulturlämningar mm.

Följande objektsvisa hänsyn skall tas i tillämpliga fall:

- På lavrika marker (hög täckning i fältskiktet av renlav) används lätt markberedning utan omfattande omrörning och lavövertäckning
- I bestånd med viktig hänglavsforekomst utförs ståndortsanpassad slutavverkning med sparande av hänglavsrika kantzoner längs vattendrag och myrar samt trädgrupper med hänglav
- Skogsgödsling utförs inte i bestånd av lavtyp, lavrik typ och torra ristyper med inslag av lav om inte annat överenskommit i samband med samråd enligt §20 och §31 SVL.
- Bränning utförs inte på marker av lav- eller lavrik typ och som är viktiga för rennäringen, om inte annat överenskommit i samband med samråd enligt §20 och §31 SVL.
- Särskild hänsyn tas vid vägbyggnad i närheten av renarnas flyttningssleder samt vid avverkning i närheten av skiljeställen

Ovanstående hänsyn skall tas utan att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastigheten (bestånd eller motsvarande).

5. Regional och lokal dialog och samverkan

LRF Skogsägarna med Skogsägarnas Inlandsråd och Svenska Samernas Riksförbund har i ett dialogprojekt prövat nya modeller för regional och lokal samverkan mellan skogsbruk och rennäring. PEFC har med detta som grund identifierat långsiktig dialog/samverkan som en nyckelakti-vitet för att uppnå god balans mellan skogsbrukets och rennäringens intressen. Det handlar om att övergripande överlägga och söka samsyn om principer och strategier för hänsynsåtgärder i samband med skogsvård, avverkning, vägar mm. Dialog/samverkan skall normalt inte hantera enskilda objekt. Formen för denna typ av samverkan skall där så är möjligt utvecklas och genomföras inom vart och ett av de betesområden som respektive sameby disponerar.

Berörda direktcertifierade skogsägare och certifieringsparaplyer inom Svenska PEFC har ansvar för att gemensamt inbjuda till dialog och samverkan och agera utifrån de överenskom-melser som träffas. Detta kommer att kräva omfattande arbete och tid. Där så ej redan skett skall dessa aktiviteter därför inledas utan onödiga dröjsmål.

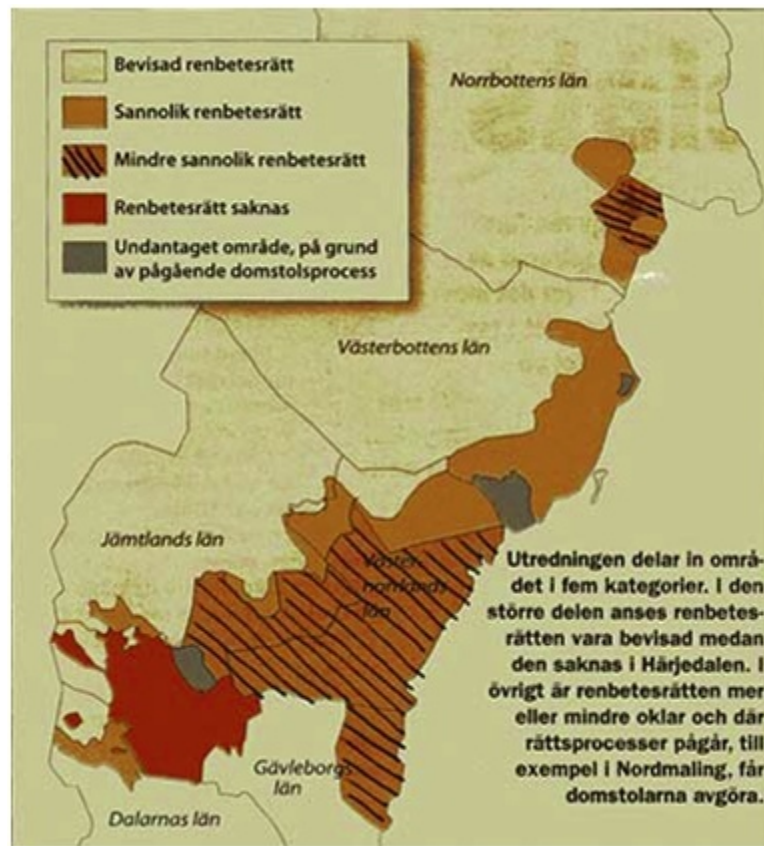
6. Tvister

Svenska PEFC skall hantera eventuella tvister mellan skogsbruks- och rennäringens intressen efter anmälan från endera part eller båda parterna gemensamt. Detta skall ske enligt fastlagda regler i Svenska PEFC Tekniskt Dokument.

7. Giltighet

Denna policy gäller från 2006-04-01 och tills vidare.

Figur 1

Bevisad renbetesrätt	Verified right of Reindeer Herding
Sannolik renbetesrätt	Probable right of Reindeer Herding
Mindre sannolik renbetesrätt	Less probable right of Reindeer Herding
Renbetesrätt saknas	No right Reindeer Herding
Undantaget område, pga. pågående domstolsprocess	Excluded area, because of ongoing court procedure

Bilaga E Svenska proceduren för utarbetande av PEFC-skogsstandard

Antagen av styrelsen för Svenska PEFC 11 maj 2009.

Inledning

Annex 2 i PEFC Councils Tekniska Dokument kräver att de nationella organisationer som är ansvariga för utarbetandet av PEFCs skogs- och spårbarhetsstandarder skall utveckla egna skrivna regler (Annex 2, paragraf 3.5.1). För att genomföra dessa krav skall Svenska PEFC bilda en temporär arbetsgrupp - ett Standardforum - för att revidera skogsstandarderna vart 5:e år.

1. Etablering av Standardforumet

Styrelsen för Svenska PEFC skall vara ansvarig för att initiera översynen av skogsstandarderna vart 5:e år. Medlemmar och icke medlemmar, definierade enligt § 4 i stadgarna för svenska PEFC, med intresse att främja skogscertifiering enligt PEFC systemet skall ha möjlighet att delta i Forumet:

- I. Skogsbruk inkl. transporter av virke till industri / terminal
- II. Förädling av skogsråvara inkl. distribution och handel i värdekedjan fram till slutkund.
- III. Organisationer för sociala-, miljömässiga- och kulturella intressen kopplade till uthålligt skogsbruk.

En kartläggning av intressenter skall göras som identifierar de sektorer som är relevanta och varför, sannolika nyckelfrågor för varje sektor ska definieras samt med vilka kommunikationsmedel intressenterna bäst nås. Kartläggningen skall också identifiera om någon intressent är missgynnad. Styrelsen för Svenska PEFC skall, om någon sådan identifieras, ta itu med hindren för deras medverkan och verka proaktivt för deras deltagande och bidrag i standardutvecklingsverksamheten.

En generell inbjudan till dessa organiserade intressenter skall läggas ut på nätet; www.pefc.se. Medlemmarna i Svenska PEFC skall bjudas in per brev. Inbjudningsbrev skall också sändas till intressenter med särskilda intressen/kompetenser för standardöversynen, inklusive nationella miljö- och sameorganisationer. Inbjudningarna skall göras minst tre veckor före det första mötet med Standard Forumet.

Förutom den generella och de speciella inbjudningarna - minst tre veckor före etableringen av Forumet - skall: dag, tid och plats för det första Forumet annonseras på internet: www.pefc.se.

Utöver de intressenter som räknas upp ovan (I-III), kan specialister (forskare och andra experter) bjudas in till Forumet för att bidra med sin expertkunskap.

Forumets första uppgift är att konstituera sig och utse en styrelse för Forumet om 9 personer inklusive en ordförande.

2. Balanserad representation och beslutsprocesser

Intressenterna i Forumet skall nå enighet i beslutet att rekommendera det slutliga förslaget för formellt godkännande. I syfte att uppnå enighet kan Forumet använda följande alternativa tillvägagångssätt för att komma fram till om meningsmotsättningar finns:

- a) ett möte ansikte-mot-ansikte med muntlig ja/nej röstning, handuppräckning för ja/nej röstning; ett uttalande om enighet från ordföranden där inga avvikande uppfattningar anmäls (muntligen eller via handuppräckning); en formell sluten omröstningsprocess, etc.
- b) ett möte via telefonkonferens med muntlig ja/nej röstning,
- c) ett möte via e-mail där förfrågan om överenskommelse eller protest ställs till medlemmarna och där medlemmarna avger ett skriftligt svar (istället för votering), eller
- d) kombinationer av dessa.

Om enighet inte kan nås mellan alla enskilda Forumdeltagare, skall intressentorganisationerna grupperas i följande tre kategorier och utse en talesperson per organisation:

I. Skogsbruk: exv. Skogsägare, Skogsägarorganisationer, LRF Skogsägarna, Större skogsföretag, ett samarbetsorgan för kyrkans skogar och Skogsentreprenörsorganisationer.

II. Förädling av skogsråvara: exv. Regionala sågverkföreningar, Sågverkens Riksförbund, Skogsindustrierna, Stora skogs- och skogsindustriföretag som ej representeras via en branschorganisation, Nationella branschföreningar som företräder virkesförädling och handel med skogsprodukter, andra nationella branschorganisationer involverade i primär virkesförädling och skogsenergi.

III. Organisationer för sociala-, miljömässiga- och kulturella intressen kopplade till uthålligt skogsbruk: exv. Nationella miljöorganisationer, Fackföreningar företrädande skog och skogsindustri, Nationella organisationer knutna till skog och skogsbruk inom jakt, rekreation, friluftsliv, sport och idrott, hembygd och kulturhistoria, Landstingsförbundet och Kommunförbundet m.fl.

- Styrelsen för Svenska PEFC skall bestämma till vilken kategori en organisation i Forumet tillhör. Intresseorganisationen skall utse sin egen talesperson.
- Beslutsprocessen skall nå enighet, inklusive besvär- och klagomålsprocedurerna under punkt 8.
- Expertmedlemmar i Forumet skall inte tillhöra någon av kategorierna I-III eller besluta/rösta om standardförslag, utan bidra till standardutvecklingen genom att ge råd.
- Sedan enighet har nåtts i Forumet, överlämnas formellt Standarden till styrelsen för Svenska PEFC för fortsatt handläggning i PEFC systemet.

3. Utveckling av Skogsstandard, konsultationer

- Forumets verksamhet skall vara möjligt att följa på nätet www.pefc.se under hela processen.
- Forumet skall göra rutinerna för utveckling av standarden offentligt tillgängliga via www.pefc.se. Detta innefattar information om målsättningar, omfattning och standardutvecklingsprocessens olika steg och dess tidplan. Forumet skall regelbundet se över rutinerna för standardutveckling och då beakta kommentarer från intressenter.
- Forumet skall inbjuda alla de intressenttyper som är uppräknade i punkt 1. ovan till öppna seminarier för att diskutera standardutvecklingen samt erbjuda intresserade plats i arbetsgrupperna enligt nedan. Accepterande eller nekande av nomineringar skall kunna motiveras i förhållande till kraven på balanserad representation i arbetsgruppen/kommittén och tillgängliga resurser för standardutveckling.

- Svenska PEFC:s arbetsgrupp för System och rutiner för produktion & miljö skall ansvara för att förslag till förändringar rörande Skogsbruks- och Miljöstandarderna utarbetas och tillställs forumet.
- Svenska PEFC:s arbetsgrupp för System och rutiner för sociala frågor skall ansvara för att förslag till förändringar rörande den sociala standarden utarbetas och tillställs forumet.
- Svenska PEFC:s arbetsgrupp för System och rutiner för spårbarhetscertifiering skall ansvara för att förslag till förändringar rörande standardens koppling den internationella spårbarhetsstandarderna utarbetas och tillställs forumet.
- Arbetsgruppens/kommitténs arbete skall vara organiserat på ett öppet och transparent sätt där:
  - arbetsutkast skall vara tillgängliga för alla medlemmar i arbetsgruppen/kommittén,
  - arbetsgruppens alla medlemmar skall ges meningsfulla möjligheter att bidra till arbetsutkasterna och
  - kommentarer och synpunkter från alla medlemmar i arbetsgruppen/kommittén skall beaktas på ett öppet och transparent sätt och beslut samt föreslagna ändringar skall registreras.
- Forumet skall organisera ett öppet seminarium för att presentera och diskutera de föreslagna procedurerna och förutsättningarna som getts av styrelsen för Svenska PEFC.
- Forumet skall organisera ett öppet seminarium för att presentera och diskutera det första standardutkastet som skall publiceras på nätet www.pefc.se för allmän konsultation.
- Forumet skall organisera ett öppet seminarium för att presentera och diskutera resultat från den allmänna konsultationen på nätet samt det andra utkastet som föreslås bli antaget av Forumet.
- Forumet skall mot slutet av sitt arbete organisera en speciell hearing med de statliga Skogsvårds-, Miljö- och Antikvarie myndigheterna för att värdera slutförslaget vis-à-vis policier, lagar och förordningar.
- Slutförslaget till skogsstandard skall därefter klart annonseras och vara enkelt tillgängligt på nätet, www.pefc.se för att lära, kommentera och utvärdera under minst 60 dagar.
- Efter det skall en sammanfattning av mottagna kommentarer rörande substantiella frågor, inklusive resultatet av deras behandling i Forumet, göras tillgänglig på www.pefc.se.

4. Pilotförsök

Nya inslag i skogsstandarderna som övervägs i Forumet och som inte är väl kända och hittills tillämpade skall testas praktiskt i fält. Likaså skall kriterier och indikatorer som Forumet preliminärt kommer överens om och vill införa men som är nya och svåra att definiera för certifierade företag eller certifierare skall också testas i fält. Sådana praktiska test skall dokumenteras på nätet www.pefc.se och vunna erfarenheter skall inkluderas i den slutliga standarden.

5. Underhåll av skogsstandarderna

Skogsstandarderna skall revideras vart femte år och däremellan underhållas.

- Styrelsen för Svenska PEFC skall ta initiativ till revision genom att etablera ett Forum, vilket skall startas 1½ år innan den existerande standarden går ut.

- En permanent arbetsgrupp för system och rutiner för produktion och miljö skall ansvara för underhållet mellan de femåriga översynerna.
- En permanent arbetsgrupp för system och rutiner för sociala frågor skall ansvara för underhållet mellan de femåriga översynerna.
- En permanent arbetsgrupp för system och rutiner för spårbarhetscertifieringen skall ansvara för underhållet mellan de femåriga översynerna.

6. Dokumentation av procedurerna för utarbetande av Svenska PEFC skogsstandard

- Standardforumets möten skall dokumenteras och publiceras på nätet www.pefc.se
- Avgivna kommentarer under standardutvecklingsarbetet -före och efter det att utkastet är presenterat - skall dokumenteras elektroniskt och på papper. Även inkommande brev och muntliga kommentarer per telefon eller "live" skall sammanfattas. Alla kommentarer och förslag skall presenteras för Forumet, diskuteras och övervägas. När sådana förslag förbättrar kriterier eller indikatorer skall de införas i standarden. Alla inkommande kommentarer skall dokumenteras på papper.
- All dokumentation skall sparas i minst fem år.

7. Öppenhet och allmän tillgänglighet

Forumet skall upprätta en kontaktfunktion för information, förfrågningar och klagomål rörande standardutvecklingsverksamheten. Kontaktfunktionen skall göras enkelt tillgänglig via www.pefc.se. Standardforumets aktiviteter skall löpande dokumenteras på nätet, www.pefc.se på svenska. Utkasten till Skogsstandard skall översättas till engelska och dokumenteras på nätet, www.pefc.se.

8. Besvärs- och klagomålsprocedurer

Under standardutvecklingsarbetet skall Forumet genom sin styrelse sträva efter full enighet inom hela gruppen. Dock kan gruppen initialt vara oense. Det kan gälla frågor som tagits upp internt i Forumet eller idéer och förslag som kommer utifrån. I sådana fall skall besvärs- och klagomålsproceduren startas av Forumets styrelse.

När ett klagomål har tagits emot skall Forumet, via dess styrelse:

- a) bekräfta mottagande av klagomålet till den klagande
  - b) samla in och verifiera all nödvändig information för att validera klagomålet, utvärdera klagomålets sakfråga på ett opartiskt och objektiva sätt och ta ett beslut rörande klagomålet samt
  - c) formellt meddela till den klagande det beslut som tagits rörande klagomålet och dess behandling.
- Det första steget i besvärsprocessen skall vara att utse en oberoende person utanför Forumet, vilken är väl insatt i den fråga tvisten gäller. Denna person skall tillföra nödvändig extern expertis och tillsammans med de oense i Forumet bilda en arbetsgrupp för att slita tvisten. Om arbetsgruppens förslag till lösning ändå inte leder till enighet i Forumet skall

omröstning ske inom respektive kategori (I-III), en röst per organisation. Majoriteten inom varje kategori (I-III) utgör kategorins uppfattning. Om alla tre kategorierna har samma uppfattning blir det Forumets uppfattning. Om två kategorier har en uppfattning och en kategori en annan uppfattning, skall Forumets styrelse utse en skiljenämnd om tre personer som ska överväga om förutsättningarna för PEFC tolkning av konsensus (ISO) har uppfyllts och avgöra tvisten eller skicka tillbaka den till Forumet.

9. Den överenskomna skogsstandard

När Standard Forumet har fullgjort sitt arbete skall det rapportera tillbaka till styrelsen för Svenska PEFC och överbringa den överenskomna skogsstandard för godkännande och vidare hantering i PEFC systemet. Den formellt godkända standarden/de normativa dokumenten skall publiceras på lämpligt sätt och göras offentligt tillgängliga.

Styrelsen för Svenska PEFC skall bestämma ansökningsdatum och datum för övergångsperiodens slut för reviderade standarder/normativa dokument.

- Perioden från publicering av standarden fram till ansökningsdatum skall inte överstiga ett år. Denna behövs för godkännande av reviderade standarder/normativa dokument, för att introducera ändringar och för informationsspridning och utbildning.
- Övergångsperioden skall inte överstiga ett år, förutom under berättigade exceptionella omständigheter när genomförande av reviderade standarder/normativa dokument kräver en längre period.